

Jó Pajtás

2016. II. 18.

70. évf., 5. szám

Fotó: Ótos András

*Egy kis arcászat
Humor a papíron*

*Jöjjön a tavasz, vesszen a tél!
Hittan, polgári nevelés vagy egyik sem?*

Hitoktatás vagy polgári nevelés?

Senki sem vitatja el annak fontosságát, hogy az általános iskolás korosztály idejekorán megismerkedjen a vallási és a polgári élet alapismereteivel, ám mindig is kérdés volt, hogyan lehetne gyermekközelbe hozni ezeket a témaköröket. Az iskolában, vagy az egyház kereteiben, és ha az iskolában, akkor külön tantárgy kereteiben, vagy sem...? A kétely azóta fennáll, amióta bevezették Szerbiában a két választható tárgyat.

Az egyház képviselőinek többsége elveti a szerbiai oktatásügyi miniszter január eleji felvetését, miszerint a polgári nevelés és a hitoktatás órákat csökkenteni kellene, úgy, hogy ezen tantárgyakat 12 év helyett elég lenne csak 4 évig oktatni, csupán az alsó osztályokban. Az egyháziak szerint a 15 éves iskolai hitoktatási

gyakorlat bevált és rendkívül hasznos. A miniszter szerint ugyanakkor a hitoktatás és a polgári nevelés bevezetése megosztotta a diákokat, számos kötelezettségük mellett további terhet jelent a nekik, az eredmény viszont felemás. Véleményével a tanárok, és a tanulók egy része is egyetért.

A témáról fejtették ki véleményüket egy újvidéki iskola diákjai és tanárnőjük. A cikket az 5. oldalon olvashatjátok.

Többen úgy vélik, hogy egy jó tanárral egyik tantárgy sem lehet időpazarlás, hanem hasznosan eltöltött tanóra. Az iskolai hitoktatás elméletet ad, amire ráépíthető az egyházi, „gyakorlati” hitoktatás, s ilymód a kettő kiegészíti egymást. A polgári nevelés – mint neve is mondja – a polgári életbe vezeti be a tanulókat, vagyis megtanítja őket az alapvető úrlapkitöltéstől kezdődően az államberendezés kérdéséig sok mindenre, miközben a saját jogaikkal is megismerteti őket.

Sok mindent meg kell tanulni a nyolc év alatt. Ebben segítenek a tanárok és a szülők, a tanulónak pedig jó befogadónak kell lenniük, hogy megértsék a világ működését. A hogyan elsajátítani mindezt kérdése azonban nyitott. Reméljük, sikerül megtalálni a jó megoldást a növekvő nemzedékek érdekében.

Véleményetekre is kíváncsiak vagyunk, szívesen vesszük, ha megosztjátok velünk gondolataitokat.

Nagy Magdolna

Absztrakt művészet: a zene – Tamás Gabriella alkotása, 6. osztály, Ivo Andrić iskola, Budiszava

A Jó Pajtás fotó- és rajzpályázata

Két pályázatunkra is várjuk jelentkezésüket.

Fotópályázatunkra olyan találó fotót kell beküldeni, mely környezetünkben készült (én a szülőfalumban/szülővárosomban, ahol a környezet sajátosságát, különlegességét és szépségét is megmutatjuk, pl. én a templom előtt, barátaimmal a Tisza partján...). A fotó lehet szelfi, de lehet hagyományos felvétel is, melynek témája mi és a bennünket körülvevő környezet. Megköszönénk, ha a fotók legalább 200–300 kB-osak lennének. Jelentkezéseket **február 19-éig** várjuk, amikor megejtjük a sorsolást. Öt pályamű beküldőjét Jó Pajtás feliratú falinaptárral és notesszel ajándékozunk meg.

Képzőművészeti pályázatunkra rajzokat várunk, témája pedig **Ez az én szülőföldem**. Vagyis le kell rajzolni azt az életteret, melybe beleszülettetek, és melyet feltehetően szerettek. Ez lehet a szobátok, a házatok, a falvakok, városok jellemző, és számotokra meghatározó helye, vagy bármi, ami eszetekbe jut annak a szónak a hallatán: szülőföld. Hisszük, hogy nem nehéz a feladat, és idő is lesz bőven, munkáitokat ugyanis **április végéig** várjuk. Az alkotások közül szakmabeliek nevezik meg az öt-tíz

legsikeresebbet, és azok szerzőit megjutalmazzuk A magyar festészet mesterei című könyvsorozat egy-egy kötetével, melyet a budapesti Kossuth Kiadó és a Magyar Nemzeti Galéria közösen adott ki.

Címünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, és jopajtas.szerk@magyarszo.com**. A borítékra kérjük feltüntetni: **Fotópályázat, illetve Rajzpályázat**, valamint adataitokat: név, lakcím helységnévvvel, irányítószámmal, iskola, osztály.

A palicsi Süge Réka fotópályázatunkra beküldött felvétele

Jó Pajtás

Újulása meglepett,
versírásra késztetett.
Kedvencem a Rügyfakadás,
sok írásunk megjelent már.

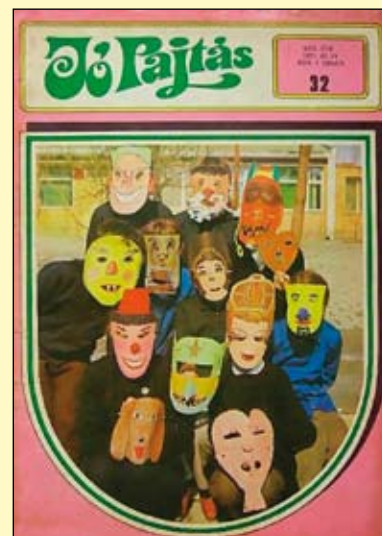
Viccek is vannak bőven,
az oldalak vannak többen?
Horoszkóp és tesztoldal,
tanulunk is sokat belőle.

Tiniturmix és Zsibongó,
a Gyöngyhálász és a többi jó.
Posztert is kaphatunk,
nem csak akkor, ha jók vagyunk.

Minden héten téged várunk,
örülünk, ha meglátunk.
Minden héten, gyere, várunk,
örülünk, ha megkapunk.

Pósa Vivien, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

A JÓ PAJTÁS HÉT ÉVTIZEDÉBŐL

Ilyenek voltunk egykor

Az óbecseiek szeretnek táncolni, és jó közönségük is van

Újraszervezésének negyed évszázadát ünnepelte a Petőfi Sándor MK

A ki már részt vett Óbecsén az általános iskolások énekes népi gyermekjáték és néptánc vetélkedőjén, a Kőketáncon, melyet minden tavasszal tartanak meg, az már ismeri a kultúrkör épületét, de nem tudhatja, mi mindennel lehet ott foglalkozni. Az óbecseiek már tudják, hogy 25 évvel ezelőtt újraalakult a kultúrkör, mert ebből az alkalomból február 6-án szép ünnepséget rendeztek. Biztos nálatok is van kultúrkör, s ti is szerettek táncolni, énekelni, mivel nagyon sokan szoktak jönni ide a vetélkedőre.

A legtömegesebb csoport itt is a néptáncosoké. Felléptek ők is a Kőketáncon, s szép eredményekkel dicsekedhetnek. A moderntánc csoportban, a ritmikai és a diszkótánc csoportban is sokan táncolnak. Hogy milyen szép eredményeket értek el az idén a versenyeken, még fölsorolni is sok. Több csoport is működik. Már a kis óvodások is bekapcsolódtak, de az idősebbek közül az alsósok és a fölsősök is. Az idén több körzeti versenyen jeleskedtek, több országos bajnoki címet is szereztek. A Szólj síp, szólj! népzenei vetélkedőn is jól szerepeltek!

No, nehogy azt higgyétek, hogy csak táncolnak a kultúrkörben! Megemlékeznek a nemzetünk legnagyobb ünnepéről, a március 15-éről, Szent István napjáról, és más jeles napokról is. A költészet napjára, az anyák napjára szavalóversenyt szerveznek, februárban pedig farsangi bulit, a Maskarádét rendezik meg. Szinte minden óbecsei általános iskolából vannak a Szivárvány nevű festő szakcsoportnak tagjai.

Az ünnepségen is fölléptek a táncosok, és fergetes tánccal tették felejthetlenné az estet. Gyönyörködhetünk a kultúrkör legkisebbeiben, az óvodásokban a **Kenderkóc** gyermekcsoport játékában, az iskolások, a **Bekecs**, a **Petrence**, a **Csiperke**, a **Szelence**, a **Kiscimbora** néptánc csoportjában, majd láthattunk több dél-amerikai showt. Több ritmikai csoport is a színre lépett. Bozsóki Nina Pók című tánca is elnyerte a közönség tetszését. S a ruhák! Ha láttatok még szép színes, csillogó ruhákat! A közönség nemcsak a táncokban gyönyörködhetett, hanem a jelmezekben is. Föllépett még a Kazinczy-ermes **Péter Lea**, aki Váci Mihály, és József Attila verseit szavalta.

A kultúrkörnek összesen 350 tagja van, nem kétséges, az óbecseiek szeretnek táncolni, de jó közönségük is van; vastapsot kapott minden produkció.

– Az egyesület elsődleges célkitűzése a kultúrélet megszervezése a magyar ajkú fiatalok számára, a hagyományápolás, értékeink megőrzése, a tehetségek felkutatása, képzése és nevelése, valamint a fiatalok tömörítése – hallottuk **Cseszák Balázs** táncostól, táncoktatótól. Mint hozzáfűzte, támogató híján sajnos elmaradt az idei Maskarádé, a gyerekek legnagyobb bánatára.

Gratulálunk a 25 éves Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörnek.

Koncz Erzsébet

Bogyiszlói táncokat adott elő a Petrence táncegyüttes

Szelence

Kenderkóc

Látványos produkcióval rukkolt elő a Rocky táncegyüttes

Vízcepek – dance show

Az újvidéki Sonja Marinković Általános Iskolába látogattunk, ahol kikértük a nyolcadikosok véleményét a hitoktatásról és a polgári nevelésről. A fiatalok elmondták, hogy szerintük mit kellene változtatni a tanterven.

Muhi Gabriella magyartanár nő fogadott bennünket és a 8/6 osztály már várt ránk: **Ábel Valentina, Bagi Lea, Berta Áron, Erdei Szabolcs, Čurčić Zsófia, Ördög Dániel, Szapozniczenko Mihajlo, Habram Hunor és Frank Gabriella.**

A tanár nő elmondta, hogy az osztálynak a magaviselettel együtt 17 tantárgya van.

– A hittant az egyház keretében kellene tanulni, a polgári nevelés tananyagát pedig az osztályfőnöki órán is át lehet venni. Polgári nevelést tanulni 12 éven keresztül szerintem teljesen felesleges – mondta a tanár nő.

– Amikor arról volt szó, hogy megreformálják a tantervet azt mondták, kevesebb tantárgy lesz. Mégis az történt, hogy csak még több tantárgy lett. Ha iskolareformról van szó, akkor szerintem minden napra elég öt óra két nagyszünettel. A diákok le vannak terhelve házi olvasmányokkal, négy nyelvet tanulnak, és igazán nehéz dolguk van. Hiányzik az az idő, amit a fiatalok egymással töltenek – mondta **Muhi Gabriella.**

Az osztályban mindenki hittanra jár, kivéve Berta Áront, akinek elmondása szerint katolikus hitoktatás zajlik az iskolában, és mivel ő református, inkább a polgári nevelést választotta. Úgy érzi, hogy ezeket a tantárgyakat csak azért

Felesleges minden évben ugyanazt tanulni

Hittan, polgári nevelés, vagy egyik sem?

kell tanulniuk, hogy valamivel elfoglalják a diákokat.

– Ha ezek a tantárgyak megszűnének, akkor nem hiányoznának. Olyasmint kellene tanulni, ami segít a felkészülésben a középiskolai felvételre – fejtette ki Áron.

Szapozniczenko Mihajlo elmondta, hogy hittanórán bibliai történetekről szóló rajzfilmeket néznek, és minden évben ugyanazokat az epizódokat látják. Szerinte ez egy felesleges tantárgy, és jobb lenne helyette készülni a középiskolai felvételre.

– Nem járok rendszeresen templomba, de a vallási szokásokat betartom. A hittanórán minden évben ugyanazokat a dolgokat csináljuk. Szerintem felesleges minden évben ugyanazt tanulni – hallhattuk Frank Gabriella véleményét.

Erdői Szabolcsnak tetszik a hittanóra, elmondása szerint nem az osztályzatokról szól, és néha tanulnak valamit. Szabolcs szeret hittanórára járni, de nem hiányozna neki, ha megszűnne.

– Első osztálytól kezdve hatodikig polgári nevelésre jártunk, de elég unalmas volt, és ezért Áron kivételével mindannyian lecsértük a hittanra. Nem bántuk meg, mert kicsit lazábbak az órák, és néha történelmi dolgokat is tanulunk. A polgári nevelés elsőtől negyedikig érdekes

volt, akkor a tanítónő segítségével a problémamegoldással kapcsolatos különféle történeteket dolgoztunk fel, de ötödiktől az emberi jogokkal ismerkedtünk, az már nem volt érdekes. Nem bánám, ha megszűnne a hittanóra, mert akkor előbb hazamehetnénk, és nem kellene itt ülni hetedik órán – magyarázta Habram Hunor

Ördög Dánieltől megtudtuk, hogy az ötödikesekkel és a hetedikesekkel van közös hittanórájuk, és hogy ugyanazt tanulják, mint korábban. Szerinte is többet érne, ha a hittan helyett a középiskolai felvételre készülnének.

Ábel Valentina, ha lehetne, a hittan és a polgári nevelés helyett szintén a középiskolai felkészítőt választaná.

Čurčić Zsófia az említett két tantárgy helyett a háztartástant választaná, ahol főzni tanulhatna.

– Hatodikos korunkban engedélyezett volt a nyolcadik óra, és két polgári óránk volt egymás után. Ez nem felelt meg, mivel idegennyelv-különórákra és edzésekre is jártunk, így aztán átjöttünk hittanra. Ezenkívül a polgári nevelés szerb nyelven zajlott, de akkor még gondjaink voltak a szerb nyelvel – mesélte Bagi Lea.

Vadócz Márk
Fotó: Dávid Csilla

*Ez a krumpli nem az orrom,
bár most az orromon hordom,
farsang van, jó tréfa az,
ha a zsűri rám szavaz.*

*Bohóc vagyok én a bálon,
a táncot is megpróbálom,
ha nagy cipőm fenn akad,
a publikum rám kacag.*

*A földj egy dobostorta,
bohócnak való az volna.
Hogyha talán megnyerem,
lisztes számmal elnyelem.*

A mint Donkó Sándor *Bohóc* című versében a főhős, úgy az óbecsei Samu Mihály iskola diákjai is a farsangi fölvonuláson a legtöbben bohócnak öltöztek. Igaz, tortát nem lehetett nyerni, de fánk volt bőven: sütöttek a nagymamák.

A hercegnő, a bohóc, a szakács, meg a többiek

Télúzó, tavaszváró fölvonulás az óbecsei Samu Mihály iskolában

A téli, a tél végi vidám mulatozások időszaka a vízkeresztől hamvazószerdáig tartó farsang. Ilyenkor vége-hossza nincs a mulatozásoknak. Valamikor a farsangi bálokon találtak egymásra a fiatalok.

A farsang utolsó napján került sor a farsangi fölvonulásra. Fölsorakoztak a jelmezbe öltözött gyerkőcök, s magukkal vitték a szalmabábút is. Volt ott hercegnő, orvos, szakács, lepke, boszorkány... Végigvonultak az utcán, nagy ricsajjal ijesztgették a telet, nehogy visszajöjjön, mert a mondás is azt tartja: Nem eszi meg a kutya a telet.

Visszatérve az iskolaudvarba, következett a buli fénypontja: a telet jelképező szalmabáb

elégetése, jelezve, hogy az összesereglettek véget kívánnak vetni a télnek. Hogy mi mindent égettek el a szalmabábuval? A negyedikesek egy – egy kis papírra fölírták, mi mindentől szeretnének megszabadulni, s föltűzték a szalmabábu-ra: autóbaleset, lustaság, veszekedések, csúfolódások, gonoszság, szüleikre való ordibálás, rossz jegyek, büntudat, a rossz Szabi – állt többek között a szalmabábun.

Régen megdobálták a bábút hógolyóval, az idén ez nem volt lehetséges, mert a hó helyett eső esett. Reméljük, a nagy hangzavar elriasztotta a telet!

Koncz Erzsébet

A menet élén: a szalmabáb

A buli végén jöttek a finom falatok

Mézes reggeli Csantavéren

Az egészséges táplálékot is népszerűsíteni kell

Mézes reggeli elnevezéssel bemutatót tartottak a csantavéri iskolában, aminek az volt a célja, hogy a diákok körében népszerűsítsék ezt a kiváló, egészséges táplálékot. A szabadkai Méhecske Méhész Egyesület azzal a céllal látogatott el a Hunyadi János iskolába, hogy az alsós gyerekeknek bemutatót és kóstolót tartson, ráadásul elhangzottak mézről és méhekről szóló versek és dalok. Kiderült, hogy a gyerekek többsége ismeri a méz jótékony hatását.

A bemutató célja többek között az volt, hogy a gyerekek megismerjék a méhek tevékenységét, de megismerkedhettek azokkal az eszközökkel is, amelyeket a méhészek használnak. A Mézes reggeli elnevezésű bemutatóval és kóstolóval a szervezők más általános iskolába is ellátogatnak majd, hogy a méz fogyasztását népszerűsítsék.

Mi van a padlásán?

Magyarórán Németh István *Mi van a nagymamánál?* című művét dolgoztuk fel. Ebben szó esik a padlásról is. A tanító néni meglepett minket – felvitt az iskola padlására! Sok siléc, pad és Zmaj bácsi képe volt ott.

Bekukkantottunk abba a helyiségbe is, ahol a régi naplókát tartják. Nagyon izgultam, kicsit fáztam, de nem féltem a sötétben.

Szabó Alex, 2. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kujundzsity Tifani

A 2. c
az iskola
padlásán

Jöjjön a tavasz, vesszen a tél!

Egy szép hétfői napon, február 8-án az osztállyal és az iskolatársakkal farsangolni voltunk. Készítettünk kiszebábot, és a Sugárúton csörömpölve, kiabálva mentünk végig. Amikor visszaértünk az iskolaudvarba, elégettük a kiszebábot és játszottunk. A végén fánkot ettünk és szórakoztunk. Remélem, hogy ez a sok készülődés és multság végre elúzi a hideg téli napokat. Az iskola diákjai valóban mindent megtettek azért, hogy beköszönthessen végre a tavasz. Számomra nagyon szép és emlékezetes marad ez a nap. Szeretem a telet, de a tavaszt jobban.

Jákity Leila

Minden évben farsang idején álarcot készítünk. Én az idén panda voltam.

Elkészítettük a kiszebábot, és felraktuk egy kereszt alakú botra. A Sugárúton felvonultunk vele a kiserdő felé. Mikor visszaértünk az iskolába, társultak hozzánk az óvodások, és együtt táncoltunk a kosárlabdapályán. Miközben a bábu égett, azt énekeltünk, hogy jöjjön a tavasz, vesszen a tél. Végül az óvodások cukorkát is kaptak. Feljöttek velünk az osztályba, és fánkot ettünk, persze a kicsiknek is adtunk. Az én nagyim, valamint Dávid, Martin és a Szergej nagymamája sült fánkot. Volt lekváros, porcukros és volt még csöröge is.

Perlaki Réka

A farsang évenként ismétlődő, rövidebb-hosszabb ideig tartó időszak.

Mi az iskolában minden évben csörömpölve, felvonulunk, hogy elűzzük a telet. Készítettünk maszkokat is. A nagy napon megtartottuk az első három órát, és kimentünk az iskolaudvarba. Mikor összegyűltünk, elindultunk a Sugárútra. Mi, negyedikesek mentünk elől, a többi osztály pedig követett minket. Dávid és a Martin vitték a kiszebábot. Az iskolától a Sugárút végéig, a kiserdőig vonultunk. Aztán visszafordultunk, és nagy csörömpöléssel, zörgéssel, ricsajjal jöttünk végig és közben kiabáltuk, hogy:

– Jöjjön a tavasz, menjen a tél!

Amikor visszaértünk az iskolába, körbeálltunk az udvarban a szalmabábot, és néztük, hogyan ég el. A kiszebáb a telet jelképezi, és így már jöhet is a tavasz. Amikor elégett, megszólalt a zene, és valamennyien elkezdtek körbe táncolni. Martin, Dávid, Alen, Norbi és én nem táncoltunk. A szülők közben meghozták a fánkot. Szergej barátom nagytája hozott csörögét is. Felmentünk a tantermünkbe, és elfogyasztottuk ezeket a finomságokat az óvodásokkal. Hát ennek a napnak is vége lett! Sajnos többé nem lesz ilyen, mert őszre ötödikesek leszünk, ésők már nem búcsúztatják a telet.

Losonc András

Mindhárman a szabadkai J. J. Zmaj iskola. 4. c osztályának tanulói

Ki ez a lány?

Korán kezdte, szorgalmas munkával hamarosan kiváló eredményeket ért el, majd következtek az elismerések. Hogy ki ez a lány? Andela Đurđević, az újvidéki Nikola Tesla hetedikese, kiváló tornász, ma már számos serleg, érem birtokosa, Szerbia bajnoka, aki messze lekörözi a nála idősebbeket. Naponta hat órát edz, gyakorlatait megcsodálhatjátok a You Tube-on

(<https://www.youtube.com/user/andjelasvetlana>).

Az ember története

Az emberiség születésének oka a mai napig ismeretlen. A természet véletlen műve? Vajon valaha számításba lett véve, hogy a mi fajunk pusztítja a legtöbbet? Céllal vagy a nélkül jöttünk a világra?

Az első ember is biztosan feltette magának a kérdést: mit keresek én itt? Erre persze sosem kapott választ. Minden ember más, így a célunk is szer-teágazó. Van, aki művésznek, van, aki kalandornak, van, aki feltalálónak, de van, aki csak naplopónak vagy bűnözőnek születik. A tudósok az Uni-verzumot kutatva igyekeznek rájönni a titok nyitjára. Régen a csillagokból próbáltak jóslni. Mi történik egy perc múlva? Tíz év múlva? Vagy ebben a pillanatban? Jelenleg több millióan születnek, halnak meg. Valaki most nevet, valaki épp sír. Valaki most gyógyult meg, valaki megbetegedett. Ebben a pillanatban mondta ki több száz kisbaba az első szavát. Ó igen, az első szó... Születésünk tavasza. Hamarosan következik az első lépés, az első elesés. Ilyenkor kezdődik az újrapróbálkozás, ami egy életen át elkísér. A pelenka lekerül, a fog előbújik, a haj megnő. Mindez olyan gyorsan tör-ténik, hogy nem is vesszük észre, milyen kevés idő van a gyermekkorra. Mindezek után a tavaszt váltja a nyár. Az életünk nyara hosszabb, mint bár-mi más. Az első szerelem és csalódás, iskola, barátok, osztályzatok. Az első buli, az első barátnőnél alvás. Poszterek a falon, smink, a jövő tervezése. Mire észbe is kapnánk, már diplomázunk az egyetemen, és állásunk van. Talán megismerkedünk valakivel, és családos emberek leszünk. Ki tudja? Sok éves munka után jön a nyugdíj. Egy reggel majd arra ébredünk, hogy a lányunk hajába tűzzük a fátylat, vagy épp a fiunkkal nevetünk úgy utoljára, hogy még nem nős. A nyugdíj után is együtt maradunk a párunkkal. Ősz van. A gyerekek felnőttek, mindenki a maga útját járja. A céljaink teljesül-nek. Kellő munkával mindenki az lett, aki lenni akart. A kanapén ülve egy könyvet olvasunk és teát iszunk, túl a nyolcvanon, egyedül, a gyerekeinken kívül már nincs senkink. A mi életünkbe is beköszöntött a tél. Életünk vége. A szemünk könnyes lesz. Ahogy az évszakok, úgy az életünk is véget ér.

Minden hiába, hiszen még úgy, hogy mindent átélünk, sem tudjuk, hogy ez mind céllal volt-e vagy a nélkül.

Kovács Tünde, 7. osztály, Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár

Bezúgtam

Egyszer ötödikben matematikából egyest kaptam.

A tanár mindig a legjobb osztályzattól kezd az ellenőrzők és dolgoza-tok kiosztását, és halad a rossz felé. Amikor a hármas dolgozatokat osz-totta, egyre idegesebb lettem. A száz pontból tízet értem el, azaz egyest kaptam. Nagyon meglepődtem, mert elég jó vagyok matekból. Az osztály-társaim is furcsának vélték a dolgot. Óra után felhívtam az anyukámat, aki azt mondta, hogy semmi baj, otthon megbeszéljük. Szomorú voltam, ez volt életem első egyese. A nap végére szinte az egész iskola tudta. Amikor hazaértem, a szüleim csak annyit mondtak, hogy majd kijavítom, és ettől jobban éreztem magam.

Az ilyen eseteknél az a legfontosabb, hogy legyen elég erőnk és önbizal-munk kijavítani.

Rákos Tímea, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

A gyerekek „jogai”

Alsóban kaptunk a tanító nénitől egy könyvet, amelyben fel vannak sorolva a gyermekek jogai. A gyermekeknek joga van testi, lelki fejlődés-hez. Legjobb, ha az utód családban nőhet fel, a testvérei és a szülei jelen-létében.

Az én családban hárman vagyunk testvérek, és mindannyian legin-kább a jogainkat hangoztatjuk, pl. mindannyian külön szobát követelünk, új táskát, új ruhákat kérünk, mert nekünk az jár. Az iskolában azt szeret-nénk, ha rövidebbek lennének az órák, nem lenne házi feladat, és jobb lenne, ha nem kellene korán kelni. Az a szerencse, hogy nem minden van a gyerekek kívánságai szerint, mert akkor nagy rumli lenne a szobában, ha nem lenne muszáj, nem járnék angolra délutánonként.

A szüleink és a tanáraink törődnek velünk. Szeretnék, ha jó ember len-ne belőlünk, aki hasznos tagja a társadalomnak.

Kovács Bicskei Soma, 6. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokizsa

Kedves Pajtások!

Aki figyelmesen olvassa a diákmunkákat, gyorsan rájöhet, hogy mai válogatásunkkal a szokásosnál is nagyobb teret szentel az isko-lai életnek, beleértve a gyerekjogokat, a kamaszkori nyavalyákat, a sulival járó izgalmakat... A beküldött munkáknak köszönhető, hogy ily módon sikerült körbejárni a mai általános iskolások életét. Kiválik a munkák közül azonban a bácsföldvári Kovács Tünde fogalmazása, aki nem kevesebbre vállalkozott, mint megírni az ember történetét, ami az emberiség történetével is megegyezik. Ezt a témát több kötetes lexikon sem tudja körbejárni a teljesség igényével, nem lehet persze egy fogalmazásban sem megtenni, ám saját világméretűn átszűrni az ember történetét, igen. Tünde rendkívül ügyesen, szer-teágazóan nyúlt a témához, érdemes elolvasni fogalmazását.

Munkájának amiatt is örültünk, mert egy nem szokványos témá-hoz nyúlt. A héten befutott postaküldemények, közöttük a kispiai, a csantavéri hasonló, igazi csemegékkel szolgált. Köszönjük!

Nagy Magdolna

Az én iskolám

Az én iskolám neve id. Kovács Gyula Általános Iskola.

Bácskossuthfalván található, a Táncsics Mihály 2. alatt. Egy nagy zöld épület, amely gyermekzsivajtól hangos. A református templom és az óvodák szomszédságában áll. Nagy fák veszik körül. Az utcafrontól két bejárata van, egy a tanároknak és egy a diákoknak. A kisiskolába külön bejárat van. A tantermek színesek és érdekesek. Az emeleten és a földszinten is található külön fiú- és lánymosdó. Körülbelül 21 tan-terem és 1 tornaterem van. Az étkező mellett található a konyha, és ott finom uzsonnákat lehet venni. Sok szép virág kap helyet a folyosókon, ettől csak még barátságosabb a környezet. Az iskola udvarát örökzöld növények díszítik. Tőlünk nem messze áll egy szobor. Szerintünk egy struccot ábrázol, amelynek kifli akadt a torkán. Van egy futballpálya, kézilabdapálya és egy kosárlabdapálya is, a kisiskola udvarában pedig van egy bungaló.

Ez az én iskolám.

Somogyi Anna Viola, 4. osztály, id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Egy topolyai kamasz hétvégéje

Péntek van, az utolsó órák felénél járunk. Már senki sem figyel a ta-nárnőre, mindenkinek a hétvégi programja jár a fejében.

Amíg a tanárnő magyaráz, mindenki az óra mutatóján tartja a szemét. Még csak tizenöt perc van hátra a csöngetésig, de ez a tizenöt perc egy örökkévalóságnak tűnik. Már halljuk a folyosón elhaladó gyerekek beszél-getését, és irigykedve méltatlankodunk magunkban, hogy minket miért nem tudnak csöngetés előtt kiengedni, hiszen ez az utolsó órák. Egy-szer csak megszólal a szabadság hangja, a csengő. Az unott arcok hirtelen derűsek és vidámak lesznek. Gyorsan összepakolunk, majd mindenki a megszokott módon hazamegy. Anya mindig azt mondja, hogy készítsem el a házi feladatot pénteken, és akkor egész hétvégén szabad vagyok. Sze-rintem egy kimerítő pénteki nap után senkinek sem jut eszébe elvégezni a kötelezettségeit. Megebédtelek, lefekszem, és a szombati napot tervezge-tem, amíg el nem alszok. Másnap reggel megreggelizek, és utána beleve-tem magam az internet világába. Nagy örömömre szolgál, hogy nem kell a reggeli rutinjaimat elvégeznem. Kettőkor a barátnőmmel megyek sétálni. Ez talán az egyik legjobb dolog a hétvégében, mert végre kibeszélgettem magam, s megtárgyalhatjuk a „fontos” dolgainkat. Ez a délután gyorsan elröppen, és észre sem veszem, hogy már vasárnap van. Ez mindig családi nap, általában együtt töltjük. Pizzát eszünk, vásárolunk, filmezünk. Mális este van. Gondolkozom azon, hogy mit felejtettem el megcsinálni. Csak most jutott eszembe, hogy elfelejtettem megírni a házi feladataimat. Neki-ülök, nagy nehezen összezsapom, aztán aludni megyek.

Egy kamasz hétvégéje mindig változatos, ez az, ami boldoggá tesz.

Institőrész Fedra, 8. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

A tökéletes gyerek

Egyszer volt egy csodálatos álomom. Most leírom, hogy ne feledkezsem meg róla.

Amikor elálmosodtam, aludni mentem. Nagyon fáradt voltam, így hamar elnyomott az álom. Az álmok földjén jártam, és egy tökéletes gyerek voltam. Épp az iskolában írtunk egy ellenőrzőt, mint minden egyes nap. Bizony itt minden egyes nap írunk legalább egy ellenőrzőt. Mivel az álomban tökéletes vagyok, mindig ötöst kapok. Hazaértem, tanultam, olvastam és tanultam. Egyik nap megbetegedtem, de anyának mondtam, hogy én akkor is menni akarok iskolába, anya viszont nem engedte meg. Tudom, egy átlaggyerek örül, hogy nem kell iskolába mennie, de mit tehetnék, ha tökéletes vagyok? Így betegen kinszenvedés volt otthon feküdni. Próbáltam olvasni, de nem kötött le. Egyszer végre csengettek, tudtam, hogy a barátom az, és hozza a leckét. Ő volt. Átadta, majd ment is haza. Végre tanulhatok, gondoltam. Tanultam is. Másnap végre újra mehettem iskolába, és minden jó volt egészen a napi ellenőrzőig, ugyanis aznap is írtunk ellenőrzőt. En előző nap teljesen elfelejtettem a biológiát. Megírtuk. Valamennyit tudtam, talán jó lesz. Másnap kikaptuk és... hármast lett. Akkor kaptam életemben először hármast.

Mivel megjíjedtem a hármastól, a szemeim kipattantak, és a szívem csak úgy zakatolt. Ránéztem az órára, és láttam, hogy ez az álom alig volt félórás. Próbáltam visszaaludni, de nehezen ment. Ez volt talán az eddigi legjobb álomom.

Farkas Lara, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

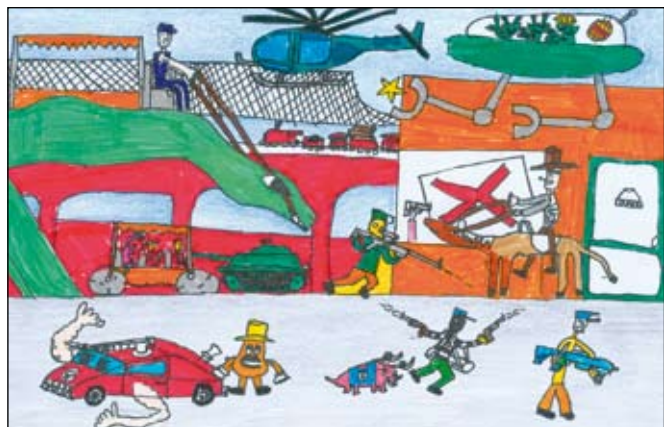
Jaj, az a felelés!

Múlt kedden ellustálkodtam az időt. Mint minden kamasz, én is a Facebookon lógtam, és elüzenetkeztem az időt.

Szerdán reggel jutott eszembe, hogy biológiából felelünk. Magamban morfondíroztam: „Most mit csináljak? Jelentsek beteget? Mintha meleg lenne a fejem. Lehet, hogy szerencsém lesz, és a tanár nem szólít fel. Ott vannak a szünetek is, majd átolvasgatom, nem lesz itt gond. Különbön is a biológiát nagyon szeretem. Egy karó most nem jönne jól.” Harmadik óránk volt a biológia. Minden szünetben átolvastam a tananyagot, és úgy éreztem, hogy tudom, de azért nem szerettem volna felelni. Az órán még reménykedtem, hogy nem kerülök sorra, de sajnos ez nem így történt. Hallottam, hogy a tanár úr kimondja a nevem. Csigamódra keltem fel, meg szét is néztem, hogy én, biztosan én? Még azzal is megpróbálkoztam, hogy lehetne-e jövő órán felelni, de természetesen nem lehetett. Az első kérdés a biodiverzitás volt, azt tudtam. Ezenkívül kaptam még négy kérdést, pont erre a négyre nem emlékeztem, de Gergő barátom akcióbba lépett, és súgott. Minden kérdésre tudtam a választ, és haladtam az anyaggal, mint a vízfolyás. Nagy ötöst kaptam. Nagyon örültem, megköszöntem Gergőnek a kitűnő súgást, és biztosítottam arról, hogy jövök neki eggyel.

Kémiaórán vissza is adtam. Ő is ötöst kapott, és nagyon örült. Az eszembe véstem a tanulságot: jobb készülni órára, mint félve gondolkodni, hogy mi fog történni. Máskor tanulni fogok, egy egyes nem lett volna jó az ötösök mellett. Ha Gergő nem lett volna itt, ez nem így történt volna.

Csabai Márk, 8. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Szabó Alex, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

„Szitkok sziszegtek a szigorú éjben”

Egy szép májusi reggelen rosszkedvűen ébredtem fel. Aznap volt magyarból az ellenőrző az egész évi anyagból.

Na, nem mintha nem készültem volna, de azért mégis... Előbb a bal lábam dugtam ki az ágyból, utána a jobbat, hogy ha netán rosszul sikerülne az átkozott teszt, akkor arra foghassam, hogy bal lábbal keltem fel. Kimentem fogat mosni, utána kibontottam a hajam a fonatból. Jó tudni, hogy legalább a hullámok szépen megmaradtak, mert hajmosás után olyan a hajam, mint a szénaboglya. Amikor az iskolába értem, őszinte örömmre történelemmel kezdtünk. Ott annyit írtunk, hogy majdnem leszakadt a kezem.

Utána jött a feketelevés. Magyar. A tanárnő négyoldalas ellenőrzőt osztott ki. Na, még csak ez hiányzott! Gyorsan átnéztem a tesztet, hogy milyen példák vannak benne. Mondatelemzés, jelzők, határozók, egyszerű mondat, összetett mondat.

Semmi különös, de azért négy oldal? Felmerült bennem a kérdés, hogy hogyan fogom én azt megoldani?

Másnap kaptam egy akkora hármast, hogy húsz centi nagy volt, és tíz centi széles. Nem tudtam, hogyan fogom elmondani anyának. De végül úgy döntöttem, másnapra halasztom a dolgot.

Este, mikor aludni mentem, már előre elképzeltem anya csalódott tekintetét és a prédikációt. Olyan volt, mintha szitkok sziszegtek volna a szigorú éjben. Végül elnyomott az álom.

Másnap már végképp nem bírtam magamban tartani az információt, úgyhogy odaálltam anya elé, és rázendítettem a szokásos mondókára, hogy: „Anyá, képzeld, kaptam egy hármast magyarból, de tegnap kitakarítottam a konyhát...”

Végül a prédikáció elmaradt, mivel mindkét szülőm úgy volt vele, hogy az a hármast már úgyis az utolsó osztályzat. Igaz, hogy kissé nagy, de nem a méret a fontos, hanem hogy az utolsó. Nem lesz belőle mag.

Huszár Anna, 8. osztály,
Vuk Karadžić iskola, Bajmok

Gazdim, Balázs

Körülbelül hathetes kiskutya lehettem, amikor egy ötéves fiú jött hozzám látogatóba. Simogatott, dédelgetett, és végül egy dobozba tett. Autóba ültünk, én a fiú ölébe, a dobozban félve pislogtam, néztem a fiúra, és nem értettem.

Ez a fiú lett az én kiscigádám, Balázs. Miután hazaértünk, új otthonomba, kaptam inni, enni, kis takarót készítetek nekem a teraszon az egyik sarokban, becézgetek, simogattak, és akkor már tudtam, hogy itt nekem jó dolgom lesz. Balázs igazi jó gazdi módjára viselkedett velem. Leste minden lépésemet, közben játékokat hozott nekem, amiket szívesen rágtam szét. Egy nap vigyorogva lépett hozzám, és letett elé egy igazinak tűnő, fekete-barna plüsskutyát, amely még néha el is vakkantotta magát.

– De jó! Lesz kivel játszanom – hangosan ugattam rá. – Vau, vau, vau...

Először nem tudtam elképzelni, hogy mi lehet ez a szőrös állat. Szagolgattam, lökdöstem, de semmi.

– Héé!!! Mozdulj már meg, haver! – gondoltam, de hasztalan.

A játék addig fajult, hogy le is birkóztam az új barátommal. A gazdim, Balázs jól szórakozott. Nem érttem, hogy kin nevet ilyen jól, rajtam vagy az újdonsült barátomon. Birkózás közben egy drótféleség kezdett kiállni a plüsskutya hasából. Balázs lehajolt, és szomorúan nézegette. Ekkor már tudtam, hogy valamit elrontottam.

– Vau! – szóltam hozzá bocsánatkérően.

Balázs igazi jó gazdi volt, nem tudott rám haragudni sokáig. Lehajolt hozzám, és megsimogatott, ekkor tudtam, hogy minden bűnöm meg van bocsájva. Egy igazi gazdi mindig megbocsájt a kedvencének, ezért én hűséges társa leszek örökké!

Torma Balázs, 7. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada

A szitakötő mása – a helikopter

A huszadik század első évtizede a repülés hőskorának számít: léghajók tucatjaival végeztek kísérleteket, 1903-ban pedig igazi világszenzációként a **Wright fivérek** repülőgépe néhány percre a levegőbe emelkedett. A géptervezők a kor szinte mitikus alakjai voltak: azok a bátor férfiak, akik életüket kockáztatták, sőt sokszor fel is áldozták a műszaki haladás oltárán, hiszen szerkezetüket saját maguk próbálták ki. Ebben a légkörben nem csoda, hogy az aradi **Asbóth Oszkár** olthatatlan érdeklődést érzett az új csoda iránt: tizenhét évesen sárkányrepülő-modelleket tervezett. Meggyőződése volt, hogy a helikoptert működőképessé lehet tenni. Annál is inkább, mivel szó szerint a szeme előtt lebegett a természet csodája: a szitakötő. Ez a parányi rovar ékes bizonyítéka annak, hogy álló helyzetből gond nélkül fel lehet a levegőbe emelkedni, majd akár nagy sebességgel is vízszintesen előre haladni. Azt ugyan nem sikerült kiderítenie, hogy ehhez milyen trükköt használ a szárnyas kis ragadozó, ő viszont úgy gondolta, hogy a repülőgéphez hasonló terelőfelületekkel, csűrőlapokkal elérhető a kívánt cél. Helikopter kísérleteinek eredményeképpen megszületik a róla elnevezett A.H.1 (Asbóth Helikopter) nevezetű szerkezet. Első példánya 1928-ban emelkedett a levegőbe. A dupla forgólappalós szerkezet és továbbfejlesztett változatai, az A.H.2, A.H.3 és A.H.4 kétszázánál is több felszállást végzett. Legnagyobb érdeme, hogy a világon először mozdult el a forgószárnyas szerkezet vízszintes irányban.

Asbóth Oszkár helikoptere

A helikopter kialakulásának főbb pillanatai

I. e. 400 körül a kínai gyerekeknek volt egy ehhez hasonló játékuk. Véletlen egybeesés, hogy a Wright testvérek gyermekkorukban kaptak egy ilyen röptető játékot, amely teljesen lenyűgözte őket. A kereskedelem révén ez a játék bejárta egész Európát, valamint egy festmény is készült róla.

1519-ban Leonardo da Vinci egyszemélyes repülőkészülékeket szerkesztett. Lengőszárnyas és forgószárnyas modelleket is konstruált, melyek a sima leszálláshoz ütközéscsillapítóval is el vannak látva.

Első lépés a helikopter felé

1877-ben az olasz Enrico Forlanini megépített egy légcsavaros repülőgépmodellt, amelynek forgószárnyát kis gőzmotor hajtotta. A repülőeszköz 20 másodperc alatt 13 méteres magasságot ért el. Álma azonban az volt, hogy az eszközt gyakorlati célokra is hasznosítsa, nem teljesült.

Helikopteres repülési kísérlet

1907-ben a francia Paul Cornu a saját építészeti gépén megkísérelte az első helikopteres repülést emberrel a fedélzetén. Honfitársa, Louis Breguet, már augusztus 24-én startot kísérelt meg egy kötéllel földhöz rögzített szerkezettel, a giroplánnal. Egyik próbálkozás sem járt azonban sok sikerrel.

Helikopter katonai célokra

Az első világháború éveiben a Monarchia hadseregében szolgáló Kármán Tódor a Bécs melletti Fischamendben dolgozott. Munkatársával itt szerkesztette meg a világ első katonai forgószárnyas repülőeszközét: a PKZ típusú kötött helikoptert.

A helikopterépítés úttörői

1937-ben a két ellentétes irányban forgó rotorral ellátott helikoptert Heinrich Focke terve-

ző készítette. A kísérletek során a leghosszabb repülési ideje 93 perc. A forgószárnyas repülőgép fejlesztésének számos úttörője volt, sokan kísérleteztek ilyen szerkezetekkel, és többen értek el kisebb-nagyobb eredményeket.

Eltűnik a farokrotor

1991-ben a McDonnell Douglas Helicopter Corporation olyan helikopterek gyártását kezdte meg, amelyeken nem volt farokrotor. Ez persze csak az egyrotorú helikopterekre vonatkozik. A NOTAR (No Tail Rotor = a nincs farokrotor rövidítése) olyan ötszemélyes helikopter, amelyen a farokrotor helyett fűvókákat alakítottak ki a tervezők. A gép motorja légsűrítőt hajt, és ez a légsugár, miközben kilép a farokrekesz résein, kissé oldalra téríti a forgószárny által keltett függőleges főáramlást. Ez szinte „kitámasztja” a helikoptert.

Az erdők urai

A fák a leghosszabb életű növények. A többi növény fölé magasodva sok-sok fényhez jutnak. A környezetünk is formálja az alakjukat. Ha sűrű erdőben nőnek, a magasba igyekeznek. Magányosan, egy szél fújta hegyoldalon megdőlnék, érdekes formát vesznek fel. Ha meg szeretnéd állapítani egy fa életkorát, mérd meg a törzse kerületét a talaj fölött másfél méter magasságban! Mivel a nálunk élő fák törzse évente átlag 2,5 cm-t vastagodik, a centiméterben mért értéket 2,5-tel elosztva megkapod, hány éves lehet a fa. Természetesen vannak olyan fák is, amelyekre nem érvényes ez a szabály, mert többet nőnek egy év alatt (pl. a mamutfenyő) vagy kevesebbet (pl. a vadgesztenye). Az elfűrészelt fatörzs évgyűrűiből is megtudhatod, hány éves a fa. Ügyelj arra, hogy soha ne sértsd meg a fa kérget! Ez a rész életfontosságú a fa életében. A tápanyagok és a víz a törzs és az ágak külső rétegében szállítódnak. Ha egy élő fának a törzsét lehántják, elpusztul.

Sz. K.

A világ legmagasabb fája

Hyperionnak hívják a világ legmagasabb nyilvántartott fáját, magassága 115,61 méter, átmérője pedig 4,84 méter. Tíz évvel ezelőtt, 2006. szeptember 8-án fedezte fel Chris Atkins és Michael Taylor. Korábban a csaknem 113 méter magas Sztratoszféraóriást (Stratosphere Giant) tartották a világ legmagasabb fájának. Az örökzöld mamutfenyőt a kaliforniai (Egyesült Államok) Redwoods park egy elhagyott részében találták. Pontos helyét nem tárták fel a nyilvánosság előtt, nehogy a sok látogató megzavarja a környék ökoszisztémáját.

Valóságos kihívás megmászni egy száz méternél is magasabb fát

Ki ez a rondaság?

Az ördöghal úgy néz ki, mintha a legrosszabb rémálmainkból áúszott volna elő – mélytengeri alfaja egyenesen rondább, mint bármelyik mesebeli szörnyeteg. Az ördöghalak a nemzetközi konyha egyik ínycsengésének számítanak, és állítólag nagyon finom a húruk – bármennyire izletesek azonban, külsőre mégsem túl megnyerőek. Az egyik mélytengeri ördöghal, a fangtooth (nyersfordításban agyarfog), kifejezetten ijesztő teremtés. Méretéhez képest neki van a legnagyobb foga a halak között. Bár rendkívül félelmetesnek hatnak, az ördöghalak ezen fájának képviselői teljesen ártalmatlanok az emberre, és mindössze 18 centiméteresre nőnek meg. Nagyjából 5000 méter mélyen élnek, de néha akár 200 méteres, sekélyebb vízben is előfordulnak. (Erdekesvilag.hu)

Vajdaságban gyűrűzött rétisas Túrkevén

napokban egy Vajdaságban jelölt rétisas került lencsevégre a Magyarországi Túrkeve határában. Néhány évtizeddel ezelőtt még csak a rétisasok jelentek meg azon a vidéken nagyobb egyedszámokban, napjainkban viszont már egyre több parlagi sással is találkozni. Minden bizonnyal a kedvező élőhelyi adottságok, táplálékviszonyok vonzzák oda a ragadozó madarakat. A fotósok egy megfigyelőhelyről szárnykrotáliás rétisast örökítették meg. A krotáliáról leolvasott adatokból kiderült, hogy ezt a madarat fiókakorában, 2010. május 1-jén egy vajdasági ornitológus, Hám István gyűrűzte. Téli kóborlás során jutott el a Körös–Maros Nemzeti Parkba.

ÖKOLÓGIA

A kipusztulás fenyegeti Amazónia erdeit

Az elmúlt harminc évben mintegy három héttel meghosszabbodott a csapadéktelen időszak Amazóniában. A globális felmelegedés hatására az eltolódó áramlatok leblokkolják az esőzéseket előidéző hidegfrontokat, a földfelszíni felmelegedés pedig gátolja a viharok kialakulását. A szokatlan aszály a fák kiszáradását okozhatja, valamint a hosszabb forró időszakok alatt erdőtűzek is könnyebben alakulhatnak ki. A Texasi Egyetem kutatói attól tartanak, hogy hosszú távon ez a jelenség az esőerdők kipusztulásához vezethet, ezáltal pedig a trópusi vidékek színes ökoszisztémájának fennmaradása is veszélybe kerül. Az Amazonas környékén található a világ legnagyobb egybefüggő erdősege, melynek növény- és állatvilága páratlan szépségű természeti kincs. A régióban eddig 1,4 millió fajt jegyeztek fel, köztük több 100 ezer rovarfajt, gerincest, és mikroéletformát, továbbá különböző halfajokat, hüllőket és madárfajokat vettek számba. A térség jelentős része máig érintetlen, egyes források szerint további 5–10 millió faj vár felfedezésre. Az éghajlatváltozás hatására az esőerdő területe folyamatosan csökken, ennek következtében ezek az élőlények elveszítik élőhelyüket, megfogyatkozik a táplálékforrásuk így életben maradásuk is kérdésessé válik. A dzsungel legismertebb lakóival a 2. oldalon ismerkedhettek.

A hírek közül válogat: **Barna Emese**

Esőerdő Peruban, jól látható az erdő sárgás-vörös ferrit talaja

Harkály mester szerencséje

Télidőben későn ébred még az erdő is. Nincs, aki költögesse. Oda vannak a vidám szavú madarak; aki itthon maradt közülük, örül, ha mentül tovább nyújthatja az éjszakát. Legalább addig se gyötri a gond: hogy hol terítenek neki ma ebédre?

Mikor a tudós bagoly, aki egész éjszaka a csillogokat vizsgálta, hajnal szókülsékor hazafelé suhog a ködben, még akkor minden alszik. A fák csendesen bólogatnak: álmukban bizonyosan virágukat ringatják a meleg napsugárban. Lassú horkolás hallatszik a fahegyről: ott a mókus álmodik puha vackán friss mogyoróról. A sűrűből is jön valami halk neszezés: az összebújt őzikék kergetőznek álmukban a csörgő patak partján. Bezzeg mackó bácsi akkorákat szusszan az erdő mélyén, hogy elhajtana egy szélmalmost. Bizonyosan mézet talált álmában a Tányértalpú s most a vad méhecskék elől menekszik esze nélkül.

Meleg napsugár, csörgő patak, mézelő méhecskék? Az ám, ólomszín felhők, csepegő kőd, nyirkos hideg. A bölcs bagolynak minden tolla reszket, ahogy lebegtében elsóhajtja magát:

– Hu-hu, jobb nyáron! Hu-hu, de fázom!

– Kidobolták Szentesen: aki fázik, reszkessen – recseg bele valami jókedvű nevetés a hajnali csendbe.

Tudós bagoly ijedtében majd leejti a pápaszemét: ugyan kinek van ilyen hangos jókedve ebben a cudar időben?

Harkály mesternek biz ott, aki kint gubbaszkodott a háza küszöbén, nagy faodú szélén. Piros sapkája csak úgy villog a félhomályban, ahogy csavargatja a fejét jobbra-balra.

– Nini, Harkály mester – mondja neki a bagoly –, de korán kialudtad magad! Tán valami szépet álmodtál, hogy olyan nagy jókedved van?

– Huj-huj – ujjong a mester –, úgy érzem, hogy ma valami különös szerencsém lesz.

– Bizony rád is férne – szánakozik a bagoly –, mert olyan vagy már, mint a hét szűk esztendő.

Az erdők tollas ácsmesterét csakugyan nagyon megviselte a tél. Tisztes fekete gúnyája, szép zöld kötője csakúgy lityeg-fityeg rajta, hiába: tél az idő, nincs kereset, üres a konyha. Hetek óta nem evett húsocskát, csupa fenyőmagon tengődik a jámbor.

– De érzem, hogy ma valami különös szerencsém lesz – biztatja magát a mester s nyakába veszi az erdőt: hátha kerülközik egy kis munka valahol.

Először a fenyőfákat kopogtatja sorra. Azokban lakik a fenyőpille könnyű hernyója, nincs annál fölségesebb eledel a harkálygyomornak. Az ám, de a hernyónak is van magához való esze: olyan mélyen bevette magát a fába, hogy odáig ugyan be nem ér az ácsbalta, ha tövig kopik is.

– Mindegy az, mégiscsak valami szerencse ér ma engem – csóválta a mester a piros sapkát s nekifeszíti a vésőjét a cserfakéregnek. Ott lakik az ormányos bogár, bizony azt is jó lenne kávézni.

– Ki-jó, ki-jó! – kiabálja Harkály mester diadalmasan.

De bizony nem jön ki az az ormányos ormányos.

Sebaj, hiszen még a bükkfák hátra vannak. Pedig azoknak a repedéseiben tanyázik a százlábú bogár.

– Gyer-gyer, gyer-gyer! – kopácsol a mester. De nem hiába van száz lába a százlábú bogárnak, úgy elindul velük, hogy nyoma se marad.

Pedig lefelé csuszkal már a napocska az égen s ugyancsak vacsorázhatnékja van a mesternek. Ej, ej, hát csak nem mutatkozik az a különös szerencse? Nyilván azoknak az öreg nyárfáknak

a kérge alatt bujkál. Nem baj, ha csupa hangyatojás lesz is, az is drága koszt ebben a szűk időben.

– Kipp-kopp, kipp-kopp – dolgozik a fejsze, hasad a forgács, de semmi sincs alatta. Alighanem olyan vidékre hurcolkodtak a hangyák, ahol nincsen ács a faluban.

– Hű-hű, hű-hű – sóhajt szomorúan a mester – miből éljen meg most már a szegény mesterember? Már látom, hogy el kell bujdosnom erről a tájról, ahol semmi becsülete az iparosnak.

Pedig dehogys nincs, dehogy! Alig ért haza Harkály mester, mindjárt rákopogtatták az ablakot. Egy kövér csigabiga ágaskodott be rajta:

– Ugyan mester, foltozd be a házamat, kilyukadt a teteje, mind bever rajta az eső.

– Kérem alássan, kérem alássan – szorgoskodott a mester s úgy beácsolta a tetőt, hogy tán szebb volt, mint azelőtt. Hálálkodott is a csigabiga, ahogy csak a szarvaitól telt, hanem a mester nem érte ám be szép szóval:

– Hohó, barátom, hát a napszám hol van?

– Napszám – meresztgette a csiga a szarvait –, hát nem elég, hogy dolgot adtam, még meg is fizessek érte?

– De mindjárt, de tüstént! – rikoltozott a mester – Háziúr létedre elvinnéd az ingyen munkát a szegény embertől?

– No, majd nyáron küldök egy kis tormalevelet, ha el nem felejttem – integetett nagy kegyesen a csiga s azzal kotródott be a száraz levelek közé.

– Úgy? Majd a nyáron? Ha el nem felejtetd? – ugrott utána a mester s sutty, úgy kirántotta a csigát a házából, mintha benne se lett volna.

– Kirántott csigát is régen vacsoráltam – bőbiskolt álmosan, mikor a háziurat lenyelte –, de éreztem én ezt már reggel, hogy ma valami különös szerencse ér engem.

Móra Ferenc

Aldous Huxley

Szép új világ

(Részlet)

ELSŐ FEJEZET

Zömök, sűrű épület, mindössze harminc-négy emeletes. A főbejárat felett a felirat: BELSŐ-LONDONI KELTETŐ- ÉS KONDICIONÁLÓ KÖZPONT, egy címerpajzsban pedig a Világállam jelszava: KÖZÖSSÉG, AZONOS-SÁG, ÁLLANDÓSÁG.

A földszinti hatalmas terem észak felé nézett. Bár az üvegfalakon kívül nyár volt, s trópusi hőség magában a teremben, hidegen villant ki az ablakon az éles fény, mely éhesen kutatott legalább valami felöltött próbabáb, egy lúdbőrös tudós fakó alakja után, de csak a laboratórium üvegjére, nikkeljére, siváran csillogó porcelánjára bukkant. Fagyos hidegre itt fagyos hideg felelt. A munkások fehér kezeslábast viseltek, kezükre sápadt, hullaszín gumikesztyű feszült. A fény fagyott volt, halott, kísérteties. Csak a mikroszkópok sárga csöveitől kölcsönzött valami dús, életteli anyagszerűséget, a fény úgy folyt végig a fényes csöveken, akár a vaj, érzékeny meleg csóvák hosszú, fogyatkozó sora végig a munkaasztalokon.

– És ez itt – nyitotta ki az igazgató az ajtót – a megtermékenyítő terem.

Amint a keltetők és a kondicionálás igazgatója belépett ide, háromszáz megtermékenyítő szakember hajolt műszerei fölé, elmerülve az alig lélegző csöndben, a tökéletes összpontosítás szórakozott, monológyszerű zümmögésében vagy füttyörésében. Az igazgató sarkában egy csapat újonnan érkezett hallgató toporgott, nagyon ifjak, rózsásak és éretlenek, idegesen és szánalmasan. Mindegyiknél volt notesz, amelybe kétségbeesve jegyzeteltek, valahányszor a nagy ember megszólalt. Egyenesen a leghitelesebb forrásból. Ritka kiváltság volt ez. A Belső-londoni Keltető igazgatója mindig is fontosnak tartotta, hogy személyesen vezesse körbe új hallgatóit a különböző részlegeken.

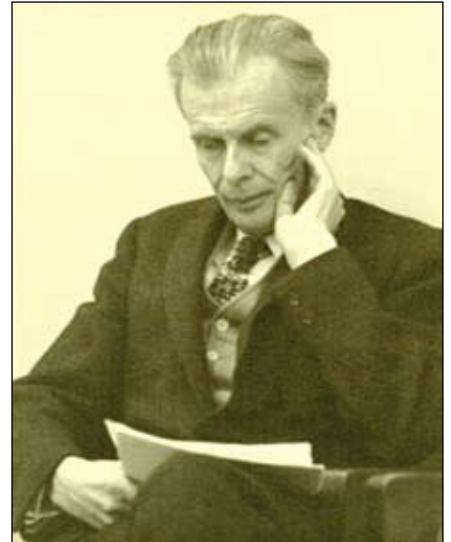
– Csak azért, hogy legyen összképük – szokta mondani nekik magyarázatul. Mert természetesen kell, hogy legyen valamilyen összképük, ha értelmesen akarják munkájukat végezni, bár erre nincs sok szükség, ha a társadalom jó és boldog tagjai lesznek. Mert mindenki tudja, hogy a részletek biztosítják az erényt és a boldogságot; az általánosságok intellektuális szempontból csak szükséges rosszak. Nem a filozófusok, hanem a lombfűrésszel barkácsolók és a bélyeggyűjtők a társadalom alapjai. – Holnap majd hozzáláthatnak a komoly munkához – szokta hozzátenni, s enyhén fenyegető jóindulattal rájuk mosolygott. – Nem lesz idejük az általánosságokra. De addig...

Addig még tart a kiváltságos helyzet. Egyenesen a leghitelesebb forrásból a noteszba. A fiúk firkáltak, akár az örültek.

A magas és elég sovány, de egyenes tartású igazgató bevonult a terembe. Hosszú álla volt és nagy, meglehetősen kiálló fogai, melyeket húsos, pirosan ívelő ajkai éppen hogy eltakartak, ha nem beszélt. Öreg, fiatal? Harminc? Ötven? Ötvenöt éves? Nehéz lett volna megmondani. S különben is, a kérdés fel sem merült; az állandóságnak ebben az évében, F. után 632-ben senkinek nem jutott eszébe, hogy feltegye.

– Az elején fogom kezdeni – mondta az igazgató, és a buzgóbb hallgatók rögzítették noteszükben szándékát: Az elején kezdeni. – Ezek az inkubátorok – intett oda. Kinyitott egy szigetelt ajtót, és megmutatta nekik a számozott kémcsövek egymás felett elhelyezkedő polcait. – Az eheti peteanyag. Testhőmérsékleten tartjuk – magyarázta –, míg a hím csirasejteket – s itt egy másik ajtót nyitott ki – harmincöt fokon kell tartanunk harminchét helyett. A normális testhőmérséklet sterilizálná őket. A hőfejlesztő vattába burkolt kosok nemzőképességüket elvesztik.

Még mindig az inkubátoroknak támaszkodva, rövid áttekintést adott nekik a modern megtermékenyítési eljárásról, miközben a ceruzák olvashatatlan nyomokat hagyva száguldottak a papírlapokon; először természetesen az eljárás sebészeti bevezetésével foglalkozott – „a műtétnek önként vetik alá magukat a társadalom érdekében, nem is szólva arról, hogy hathavi fizetésnek megfelelő jutalommal jár” –, azután beszámolt arról a technikáról, amelynek segítségével a kioperált petefészket életben és aktív fejlődésben tartják, majd rátért az optimális hőmérséklet, sótartalom és viszkozitás problémáinak taglalására; utalt arra a folyadékra, amelyben a különválasztott és érett petéket tartják, majd a rábizott nyáját a munkaasztalokhoz vezetve megmutatta nekik, hogyan fejtik le ezt a folyadékot a lombikokból, hogyan vezetik ki cseppenként a mikroszkópok különlegesen meglegített tárgylemezére, aztán a bennük levő peté-

ket hogyan vizsgálják meg, egészségesek-e, majd megszámozzák és egy szivacsos tartályba továbbítják őket; hogyan (és most odavitte őket, hogy megnézzék a műveletet) merítik ezt a tartályt valami meleg, húslevesszerű folyadékba, amely a szabadon úszkáló hím csirasejteket tartalmazza; egy köbcentiméterben legalább százazres koncentrációval – tette hozzá nyomtatékosan; s elmondta, tíz perc múlva miként emelik ki a tartályt a folyadékból, hogyan vizsgálják meg újra a tartalmát, hogy amennyiben bármelyik pete termékenyítetlen maradna, s ha kell, megint alámerítsék; hogyan jutnak vissza a megtermékenyített peték az inkubátorokba, ahol az Alfák és a Béták a végleges palackozásig maradnak, a Gammákat, a Deltákat és az Epsilonokat pedig újra előhózzák, de csak harminchat óra múlva, hogy alkalmazzák rajtuk a Bokanovsky-eljárást.

– A Bokanovsky-eljárást – ismételte meg az igazgató, s a hallgatók aláhúzták ezeket a szavakat kis noteszükben.

Egy pete, egy embrió, egy felnőtt – ez a normális. De a bokanovskyzált pete elkezd sarjadni, osztódni, növekedni. A bimbók száma nyolctól kilencvenhatig terjed, s mindegyik bimbóból tökéletesen kialakult embrió, minden embrióból egészen kifejtett felnőtt lesz. Tehát összesen kilencvenhat emberi lény fejlődik ki ott, ahol korábban csak egy keletkezett. Haladás.

Fordította: Szentmihályi Szabó Péter

Kedves Olvasó Tanulók!

Gulyás József (1937–2014) 1999-ben írt naplóját lapozgatva figyeltem fel rá, hogy a vajdasági magyar költő, abban az emblematikus évben, a bombázások hónapjaiban **Aldous Huxley** (1894–1963) *Szép új világ* (1932) című regényét olvasta. A „fogyasztói társadalom csödjé”-ről szóló kritikának tartja. És lelkesedik érte.

A Huxley-regény aktuális ideje 2540. Tere a Világállam. A boldogságkeresés már nem motiváló erő: a tudomány megtalálta a holtig tartó ifjúság elixírjét. A kasztokra osztott emberiség ezért feladta a szabadság és az egyen-

lőség eszméit; nincs művészet, hit, szabad tudás. Aki mást akar, pl. a történelmi idők olyan szellemi tartalmait, mint vallás, költészet, katarzis, szabadság, magány, szenvedély, sőt, bűn, gyengeség, szenvedés, óhatatlanul elszigetelődik, ellenségévé válik. A regényben Vadembernek hívják, és titokban Shakespeare (egy rég elfelejtett rajongó) műveit olvassa.

Nincs betegség, nincs kín és gyötrem – de értelem és érzelem sem. Reménytelen és kilátástalan az ifjúság ebben az elgépiesedett, még az életet is lombikban „termelő” világban.

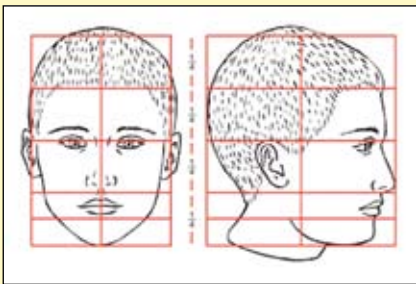
Bence Erika

Hogyan rajzoljam?

A fej arányai minden embernél eltérőek és kismértékben változhatnak az életkor függvényében is. Ám van itt néhány alapvető arány, amit követve fejleszthetjük a technikánkat.

Ha szemből tekintünk az emberi fejre, annak szélessége hozzávetőleg kétharmada a magasságának. Ha oldalról tekintünk ugyanerre a fejre, annak szélessége hozzávetőleg hétnyolcada a magasságának.

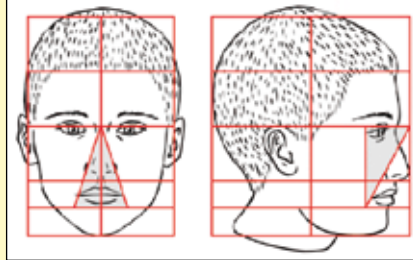
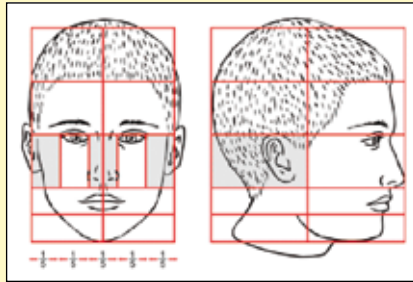
A fej arányai eloszthatók vízszintesen négy egyenlő részre.

Az első negyed a fejtetőtől a hajvonalig tart.

A második negyed lefelé a hajvonaltól egészen a szemekig a fej közepén.

A harmadik negyedben található a legtöbb „alkotóelem”, itt találhatóak a szekció tetején a

szemek, hozzávetőleg egy szintben a fül felső vonalával, és az orr, amelynek az alja egy szinten helyezkedik el a fülcimpákkal.

Az utolsó negyed az orr aljától az állig tart, a száj nagyjából a középvonalon helyezkedik el.

Ezeket az arányokat akkor alkalmazzuk helyesen, ha figyelembe vesszük a modell szemei-

nek tényleges elhelyezkedését. Ez torzulhat, ha az arcot lentről vagy fentről szemléljük.

Sok alkotó a szemekkel kezdi a portrét, ezeket használva középpontként valamennyi arcon. A következő arányok segíthetnek abban, hogy hogyan oszd fel és helyezd el arányosan a többi arcvonást.

A szemek hozzávetőleg „félúton” a fej közepén helyezkednek el.

Ha szemből tekintünk az fejre, a szem szélessége hasonló a szemek közötti távolsághoz.

A távolság a szemek közt függ az orr szélességétől.

Ha megnézzük az illusztrációt, ezek a szabályok érvényesek az arc szélességének egyötödén.

Figyeljük meg a fül pozícióját profilból! A fejet kettéosztó függőleges vonal bal oldalán helyezkedik el.

Tekintsünk ismét szemből az arcra, rajzoljunk fel egy háromszöget, csúcsával a fej középpontjában, az illusztráción láthatóhoz hasonló módon! Ez meghatározza az orr és a száj helyes arányait.

Oldalnézetben láthatjuk, hogyan helyezhetjük el a szemeket, orrot és száját, újfent egy háromszög segítségével jó segédvonalat adhatunk az orr és a száj „sarkainak”. (Artzok.blog.hu)

Egy kis arcászat

Vess egy pillantást a képekre! Elég egy szemvillanás, és máris látod, ki milyen korú, nemű, mely fajhoz tartozik, esetleg rokonszenves-e...

Társas létezésünk, ennél fogva életben maradásunk szempontjából is kulcsfontosságú ez a képességünk, fejlődése pedig már életünk elején megkezdődik. A 12–36 óras baba már megismeri édesanyja arcát. Az arcot ábrázoló ábra sokkal inkább le tudja kötni a figyelmét, mint az ugyanazon elemekből felépülő, ám nagyon nem „arcszerű” rajz. A három hónapos csecsemő már meg tudja különböztetni az emberi arcokat, a következő hónapokban pedig a férfiak és a nők, a rokon- és ellenszenves (például boldogan mosolygó, illetve ijesztően grimaszoló), a gyerek és a felnőtt arcok között is megtanul különbséget tenni. A különbségtételhez érzelmek is társulnak: a gyerekarckokat vonzóbbnak találja, mint a felnőttekéit; ha elsősorban nők veszik körül, inkább a női arcokra figyel, ha férfiak gondozzák, főként a férfiarckok iránt mutat érdeklődést.

Bár már kamaszkorunktól képesek vagyunk arra, hogy első pillantásra fölmérjük embertársaink fönt említett ismérveit, a tapasztalatszerzés köre még felnőttkorunkban is számít: a saját rasszunkba tartozók arcát jobban meg tudjuk különböztetni, mint a más rasszúakét, és ugyanez áll a nemi hovatartozásra is. Egyes vizsgálatok szerint a nők kortól és rassztól függetlenül általában több arcot tudnak megkülönböztetni, mint a férfiak, és tovább is emlékeznek rájuk. (Ng.hu)

Mátyás és a szökőnap

A néphagyomány szerint február 24-én, jégtörő Mátyás napján elbúcsúzik a tél, és egyre közelebb a tavasz. A mondóka így szól: „Mátyás ront, ha talál, ha nem talál, csinál.” Vagyis ha aznap fagy (azaz Zsuzsanna még nem vitte el a fagyot), akkor ezt követően Mátyás „megtöri” a jéget, és közeleg a tavasz, ha viszont enyhesség uralkodik, akkor hamarosan ismét hidegebbre fordul az idő. Egy másik népi hiedelem szerint, ha szeles Mátyás napja, kevés lesz a tojás, ha pedig esős, akkor a jég nyáron elviszi a termést, és a szőlő is savanyú lesz.

Mivel nem február 29-e a szökőnap, szökőévben Mátyás-ugrással kell számolni, azaz Mátyás napja 25-ére esik. Így lesz ez idén is, mivel február 24-e szökőnap.

De, ki volt Mátyás? Szent Mátyás apostolt Krisztus feltámadása után került az apostolok közé Júdás helyére. Kellat még egy méltó személy, hogy az Úrtól rendelt tizenkettes szám meglegyen. Mátyás is vértanúságot szenvedett: megkövezték, majd bárdal lefejezték. Ezért ábrázolták bárdal a képeken.

A Fischer–Szpasszkij történelmi sakkmérkőzés

Amikor a sport és a hidegháború összefolytak

A hidegháború korszaka valamilyen szinten összehasonlítható egy sakkpartival. A bábuk mozgatása, az ellenfél erejének felmérése, taktikai lépések, óvatos, de elővigyázatos húzások... A cél: egy lépéssel az ellenfél előtt lenni. Mindezt elmondhatjuk a feszült amerikai–szovjet viszonyokról is az 1950-es, 1960-as és 1970-es évek alatt. Ugyanakkor elmondhatjuk egy világbajnoki sakkmérkőzésről, az 1972-es döntőről, amelyben a sors ironiájának akaratával éppen egy amerikai és egy orosz lángelme csapott össze egy egyszerű sporteseményen, amely mégis sokkal több volt annál és komoly politikai háttere volt.

Robert Fischer

A nevezetes mérkőzést Robert Fischer és Borisz Szpasszkij között semleges területen, az izlandi fővárosban, Reykjavíkban rendezték meg. A Laugardalshöll arénában került sor a párharcra 1972 nyarán, és óriási figyelmet keltett a világ minden táján. A szovjetek visszamenőleg évtizedekre magabiztosan uralták a sportágat, így az ellenfelétől valamivel fiatalabb Bobby Fischerre óriási súly nehezedett. Az amerikai nyilvánosság elvárásai nagyok voltak, az USA ezen a téren is felül akarta múlni a Szovjetuniót. A két szuperhatalom közti rivalizálás és versengés behálózta

Borisz Szpasszkij

a társadalom minden rétegét, a fegyverkezéstől kezdve a világűr meghódításáért folyó versenyen keresztül, érezte magát a sportban és a kultúrában is.

A maratoni mérkőzés július 11-én kezdődött, hosszú rábeszélések és meggyőzések után, ugyanis Fischer nemigen akarta kihívni a világbajnokot, és követelése is egyre kacifántosabbak lettek a mérkőzés közeledtével. Még a magasrangú amerikai diplomata, Henry Kissinger is be

Jelenet a Fischer–Szpasszkij világbajnoki döntőről

volt avatva Fischer rábeszélésebe. Fontos megemlíteni, hogy az 1972-es döntőig Fischernek még sohasem sikerült legyőznie Szpasszkijjt.

Kezdetben a szovjet nagymester játszott jobban (ellenfele értelmetlen hibákat követett el), és megszerezte a vezetést. A harmadik játszma csak úgy kezdődhetett el, hogy Fischer kérésére és Szpasszkij beleegyezésével kamerák nélkül, zárt ajtók mögött folyt a küzdelem egy kisebb hátsó helyiségben. Mint később bebizonyosodott, ez nagy hiba volt szovjet szempontból. Hamarosan Fischer megnyerte élete első játszmáját nagy riválisa ellen. Ismét a nagyteremben, nyilvánosság előtt folytatták megmérteztetésüket, de még mindig televíziós közvetítés nélkül. A végeredmény 12,5:8,5 arányban Bobby Fischer felülmúlta ellenfelét, ezzel a tétivel pedig az amerikai 1972. szeptember 3-án a sakk történelem tizenegyedik világbajnoka lett.

Az USA-ban valóságos nemzeti hőssé vált. Fischer magáról azt állította, hogy ő volt az első, aki az amerikaiakat nemcsak a futball és a baseball nemzetének mutatta be, hanem a nemzet intellektuális oldalát is megvillogtatta. Tény, hogy sokat tett a sakkért, és talán neki köszönhetőjük, hogy a sakkvilágbajnokok ma már igazi sztárok. Abban az időben az egész világ sakkozott, a játék olyan népszerű lett, mint ma a labdarúgás.

Az új bajnok avatása nagy örömet jelentett az amerikai nyilvánosságnak és nagy csalódást a Szovjetunióban. A szovjetek azzal vádolták Fischert, hogy ellenfelére pszichikai nyomást gyakorolt, és ennek köszönhetően győzte le. Az ilyesmi gyakori jelenség a sakkvilágban, ahol az összpontosítás kulcsszerepet játszik. Fischer gyakorlatilag egymaga győzte le a szovjet sakkszövetséget, és ezzel világszerte nagy szimpátiákat szerzett. Az akkoriban megjelent tanulmányok szerint egyesek úgy vélték, hogy Fischer valamit keresett a sakkban, amit a sakk nem tudott neki megadni. Talán a szabadságot?

Ahogy a sakkozók húzogatták, helyezgették figuráikat a fekete-fehér táblán, úgy helyezgették erőiket, bázisaikat az amerikaiak és a szovjetek Európa és a világ térképén. Ez a pszichikai játszma jellemezte a hidegháború korszakát, a világ joggal tartott egy atomháború veszélyétől.

A Fischer–Szpasszkij páros mérkőzését az évszázad sakkmérkőzésének nevezik, de még annál is talán sokkal több volt. Főszereplői a sporttörténelem egy új fejezetét írták meg, ám az előzmények és maga az esemény egyértelműen túlnőtték magukat a sport keretein.

Gyarmati Balázs történész

Így számoltak be az újságok az évszázad sakkmérkőzéséről

A zenevilág újdonságai

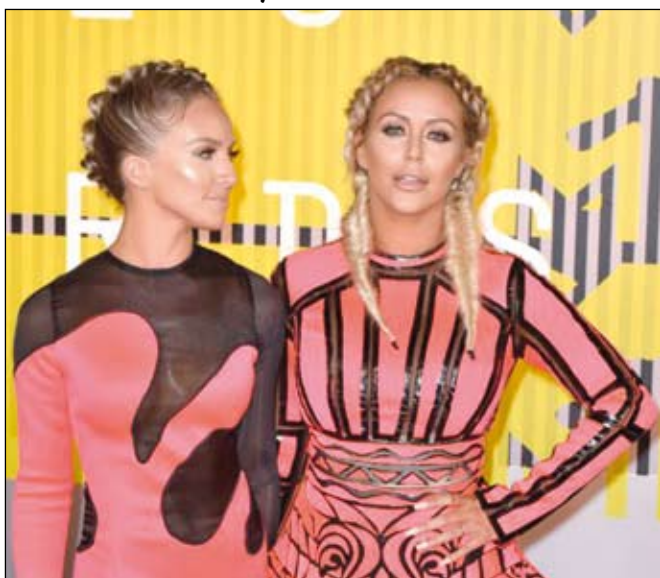
Az alábbiakban azokról az előadókról szólunk, akik első lemezüket adták ki, vagy épp debütáló albumot készülnek megjelentetni.

Jess Glynne színes világa

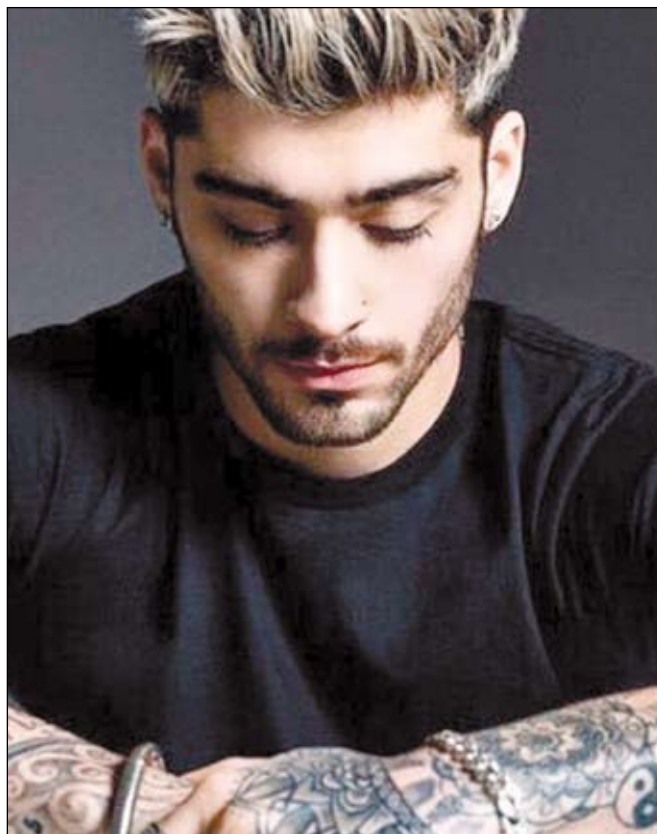
Jess Glynne nevéhez népszerű slágerek kapcsolódnak, ilyen például a Clean Bandit-tel készített Rather Be, a Hold My Hand és a Take Me Home. Dalai több országban is biztosan kúsznak felfelé a slágerlistákon. Debütáló albumáról, az I Cry When I Laugh-ról jelent meg a Grammy-díjas brit énekesnő legújabb videoklipje, amely az Ain't Got Far To Go című dalhoz készült. A klipet Kubában forgatták, nyüzsgő környezetben és élénk színek kavalkádjában, a végeredmény pedig egy látványos klip lett. Jess az Egyesült Államokban népszerűsítette új albumát, fellépéssorozata részeként pedig Európába is ellátogat.

Nyári szerelem

A Dumbledore alternatív dance popduó tagjai, Aubrey O'Day és Shannon Bex, tavaly ősszel adták ki az első albumukat, amely a Dumbledore címet kapta. Az album tizenegy dalt tartalmaz. Eddig négy dalhoz forgattak videoklipet, a legutóbbi Carry On címmel jelent meg, nemrég pedig közzétették legújabb klipjüket, amelyet a Remember Me című dalhoz készítettek. A fülbemászó dalhoz párosuló videó igen látványos lett, a lányok egy színes színpadon táncolva emlékeznek vissza tengerparti szerelmes kalandjaikra. A klip érdekessége, hogy Aubrey ült a rendezői székbe.

Jól startolt Zayn Malik

A rajongókat tavaly megrázta Zayn Malik kiválása a One Directionből, azután viszont szóba került az énekes debütálása szólóban, amely nemrég meg is történt. Zayn előbb a közösségi hálón tette közzé, hogy érkezik első kislemeze, a Pillowtalk. Úgy tűnik, a dal elnyerte a rajongók tetszését, hiszen úgy a brit, mint az amerikai toplistákon is előkelő helyen nyitott. A dalhoz videó is készült. Érdekesség, hogy ebben Gigi Hadid modell is szerepel, aki állítólag Zayn új barátnője. Az új dal valójában az énekes első lemezének beharangozója, amelyre a rajongók már ugyancsak nagyon várnak. Az énekes több helyen is nyilatkozta, hogy nagyon izgatott új albumának készítése miatt, mivel végre megmutathatja igazi stílusát, amire csoporttagként nem volt alkalma. Zayn megörült a Pillowtalk jó fogadtatásának, a sikeren felbuzdulva pedig egy új dalba, a Late Nightsba engedett bepillantást rajongóinak.

A One Direction kedvelői egyébként nem csupán Zayn Malik új albumára számíthatnak. Úgy tudni, Harry Styles is szólókarrierbe kezd, sőt már neki is állt rögzíteni első szólóalbumát. Styles eddig négy dalt jegyzett fel, ezek az Already Home, a Coco, az Endlessly és a 5378 Miles címet kapták. Közben színészi ambíciókat is dédelget, akárcsak Niall Horan, míg Louis Tomlinson az apaságot gyakorolja első gyermeke születése után. Liam Payne sem ül tétlenül a babérjain, úgy tudni Juicy J-vel stúdiózik, és már megkezdte első önálló szerzeményének rögzítését, melyről kezdetnek egy tíz másodperces videó jelent meg. A dalrészletet hallva immár az is világos, hogy az énekes jelentős változáson ment át, szólóalbumát minden bizonnyal az R&B stílus jellemzi. Ami magát a One Directiont illeti, még mindig úgy áll, hogy a szólókarriernek nem jelentik a csoport feloszlását, csupán pihenőről van szó. A One Direction egyébként nemrég új videóval a Historyval rukkolt elő, amely visszatekint a 1D legjobb pillanataira.

Deadpool a mozikban

A Deadpool szuperhősfilm az azonos című Marvel-képregények karakteréről szól. Ez a nyolcadik X-Men-film, de története külön áll a sorozattól. A film rendezője Tim Miller, főbb szerepekben pedig Ryan Reynolds, Morena Baccarin, Ed Skrein, T. J. Miller, Gina Carano, Brianna Hildebrand, Stefan Kapičić és Leslie Uggams látható. A történet szerint egy rosszul sikerült kísérlet után Wade Wilson különleges és új képességekre tesz szert, majd pedig annak nyomába ered, aki majdnem tönkretette az életét. A filmet már vetítik a mozik. Stefan Kapičić egyébként szerb gyökerekkel rendelkező színész, apja Dragan Kapičić, ex-jugoszláv kosárlabda-játékos. Érdekes, hogy a tavaly megjelent Bićemo prvaci sveta című filmben az apját alakítja.

Ígéretes év elé néz

A tavalyi év egyértelmű sikerrel zárult Jennifer Lawrence számára, hiszen ismételten díjakra jelölték, több filmalkotásban is szerepelt, valamint ő lett a legtöbbet kereső színésznő is. Az idei év is ígéretesen indul számára, hiszen máris megkapta a főszerepet a Fidel Castro életéről szóló életrajzi dokumentumfilmben, a Maritában. Ő alakítja a kubai politikus 19 éves szeretőjét, Marita Lorenzet. A kritikusok szerint ezzel a szereppel újabb Oscar-jelölést harcolhat ki magának a mindössze 25 éves színésznő. Jennifert pályafutása során eddig négy alkalommal jelölték a filmszakma legrangosabb kitüntetésre, amelyet 2013-ban vehetett át először a Napos oldalban nyújtott alakításáért, de az idén is esélyes Joy szerepére. A színésznő jelenleg a Passengers című kalandfilmet forgatja, amely minden bizonnyal decemberben kerül a mozikba.

Egy újabb szerelmi történet

Világszerte nagy népszerűségnek örvend Jojo Moyes 2012-es regényének elragadó története, amely hamarosan a filmvásznakon is megelevenedik. A Mielőtt megismertelek (Me Before You) júniusban kerül a mozikba, főbb szerepekben pedig Emilia Clarke-ot, Sam Claflint, Matthew Lewist és Jenna Colemant láthatjuk. A film középpontjában egy csendes kisvárosban élő cserfes és életvidám lány, Louisa áll, aki elégedett az életével, kávéházban dolgozik, szereti a családját, és van vőlegénye is. Egy nap azonban a feje tetejére áll minden. A lány elveszíti a munkáját, így sürgősen új állás után kell néznie. Végül megoldásként a harmincas évei közepén járó Will mellett vállal munkát. Will egy motorbaleset következtében lebénult, elvesztette a barátját, a munkáját, már nem hódolhat kedvenc időtöltéseinek sem, mindez pedig mogorvává, reményvesztetté és lehangoltá tette. Louisa megjelenése sincs ínyére, idővel azonban megbarátkoznak, a szoros barátságból pedig szerelem szövődik.

A Zoolander folytatása

A mozikban már vetítik a Zoolander második részét. Ben Stiller filmjét nagy várakozás előzte meg, hiszen az első részt 2001-ben mutatták be, így tizenöt évet kellett várni a folytatásra. A promóciós kampányhoz nemrégiben napjaink egyik legfoglalkoztatottabb modellje, Cara Delevingne is csatlakozott. A Zoolander, a trendkívüli folytatásában ismét a legendás topmodell, Derek Zoolander különös és rendkívüli módon vicces életébe nyerhetünk bepillantást. A főbb szerepeket Owen Wilson és Ben Stiller alakítják, de a filmben megjelenik még Olivia Munn, Benedict Cumberbatch, Kristen Wiig, Penélope Cruz, Will Ferrel, Christine Taylor és Billy Zane is, valamint az önmagát alakító Macaulay Culkin, Ariana Grande, Demi Lovato, Justin Bieber, Kim Kardashian, Lenny Kravitz és még sokan mások.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy tizenhárom éves lány vagyok, és egy óriási gondom van. Az utóbbi időben leromlottak az osztályzataim az iskolában, és ezért az anyu meg az apu elvették tőlem a mobiltelefonomat. Előbb csak fenyegettek velem. Egyszer az anyu el is vette tőlem, és a spájzba rejtette el, amit én gyorsan megtaláltam, és magamhoz vettem. Nagy is lett a ribillió! Utána az apu vette el, és én már napok óta hiába keresem a házban, sehol sem találok. A szüleim nem tudják megérteni, hogy én a mobilom nélkül nem tudok élni. Már sokszor könyörögtem nekik, hogy adják vissza, de ők mindig azzal a mesével jönnek, hogy régen is meg lehetett élni a kütyük nélkül, én is kibírom. Kérlek, segíts! Mit tegyek, hogy visszakapjam a telefonomat? Nélküle rettenesen béna vagyok.

Android”

Válasz:

Kedves Andriod!

Mindannyian tudatában vagyunk annak, hogy a mobiltelefon, pontosabban az okostelefon használata a mindennapjaink szerves részévé vált. Nehezen tudnánk elképzelni, hogy ne legyen ott a zsebünkben, illetve a kezünkben. A sok jó mellett azonban, amit kapunk a használatával, súlyos mobilfüggőség is kialakulhat. Sajnos, nálad már észlelhetőek a nomofóbia tünetei. A betegség neve az angol „no-more-mobile-phone phobia” szóból ered. Arra a szorongásos állapotra utal, amelyet a telefonjuk lemerülésekor vagy elvesztésekor éreznek a mobiltelefon függők. Az egyik jele ennek pont az, hogy megszeged a szabályokat azért, hogy újra hozzájussál, sőt képes vagy hazudni és kijátszani a szüleidet a visszaszerzéséért. Biztos vagyok benne, hogy a telefonodat magaddal viszed a fürdőszobába is, ott van a párnád mellett az ágyadon, pánikba esel, ha nem talárod, mert nem érhetnek el a többiek. A függőség jele az is, hogy amikor a barátnőiddel, barátjaiddal együtt vagytok, a kezetekben van a telefonotok, és róluk beszélgettek, a bennük található játékokról, vagy alkalmazásokról. Hogy meg kell húznod a vészharangot, jelzi az is, ha szinte minden nap fel kell töltened, mert annyit használod. Próbáld más irányból megközelíteni a dolgot, harcolj a telefonodért helyes módon! A szüleid nem azért büntettek meg, mert gonoszok, hanem azért, mert aggódnak a jövődért. Ők sokkal előbbre tudnak látni, és több élettapasztalatuk van, ismernek téged is, tudják, hogy te többre vagy képes.

Mivel a szüleid hajthatatlannak bizonyultak, nincs más hátra, a tanulásal és az osztályzatokkal kell bizonyítanod. Abban a szerencsés helyzetben vagy, hogy az agyad most működik a legjobban, csak át kell gondolnod a napirendedet, megtervezni, hogy mit mikor csinálsz. Itt főleg a tanulásra gondolkod. Tervezzed meg a napodat úgy, hogy valamennyivel több időt szánjál a tanulásra és a házi feladatokra, de legyen idő a barátkozásra, szórakozásra, még a lustálkodásra is! Írd le magadnak egy lapra, kik segíthetnek abban, hogy kievickéljél a tanulással kapcsolatos kátyúból! Vonjad be a szüleidet is a tervezésbe! Beszéljess el velük arról, hogy melyik tantárgykból van szükséged segítségre, és melyeket tanuld egyedül. Nagy a valószínűsége annak, hogy korrepetálásra lesz szükséged, ami persze nem kapható ingyen. Tűzzed ki magadnak a célt is, hogy melyik tantárgyból milyen eredményt szeretnél elérni. Persze ne feledd meg a határidőid se, a kitűzött célok elérését illetően. Ha megvannak a határidők, tárgyalhatsz szüleiddel a mobilodról is, hogy mikor is kaphatod vissza. Őszintén beszéljess el a szüleiddel a nehézségeidről a tanulást illetően, a megígértkeket tartsd is be, mert csak így tudod a szüleid bizalmát újraépíteni! Ha a tanulásban vagy a kitartó, és nem a szüleiddel való harcban és ellenkezésben, biztos, hogy nagyon gyorsan újra a kezvedben lehet a szíved csücske, a mobilod.

„Kedves Bizi!

Nagyon érdekesnek találok a Bizalmas sorokban megjelenő problémákat és a tanácsokat is. Hatodikos lány vagyok, és a fiú is, aki tetszik nekem. Amint megpillantottam, rögtön megtetszett. A barátnőköm keresztül megtudtam a telefonszámát és jelentkeztem neki. Soha nem szakította meg a vonalat, ha hívtam, válaszolt a kérdéseimre, és azt is megígérte, hogy jelentkezik, de sosem hívott vissza. Szeretem! Mit tegyek?

Valentina”

Válasz:

Kedves Valentina!

Úgy látszik, nagyon jól nevelt fiúval van dolgod. Egy biztos, ha nem tetszene neki, hogy hívtad, nagyon gyorsan le is rázott volna. Te megtetted az első lépést most. Nem tenne jót, ha tovább hívogatódná, nehogy ellenkező hatást váltás ki nála, mint amit szeretnél volna. Próbáld meg közös ismerőst találni, akivel elmehetsz oda, ahol gyülekeznek, ahol barátkoznak, vagy pedig hagyd a fiút, és keressél magadnak más társaságot, más szimpátiát. De az is megtörténhet, hogy hamar új szimpátiád, szimpátiáid lesznek, más szerelemek kerülnek be a szívedbe.

Kérdéseitekre válaszol Bori Mária pszichológus

Jobban is mehetne!

Hiába tanulok, nem tudok jól felelni...

Ha úgy érzed, hogy hiába tanulod meg rendszeresen az anyagot, nem tudsz jelesre felelni, akkor segíthet, ha otthon többször is hangosan felmondod magadnak (vagy másnak) az anyagot, ezzel gyakorlod a felelést, a mondatalkotást – azaz a tanultak rendszerezett felmondását, és könnyebben vissza tudod majd adni, ami a fejedben van.

Tipp a feleléshez

A felelés alatt fogalmazd egyszerűen és világosan!

Ha nem kérdezik, akkor ne beszélj arról, amiben nem vagy biztos, vagy nem muszáj megemlíteni!

Gondold végig még a felkészülésnél, hogy a tanult ismereteket milyen példákkal tudod alátámasztani.

Ügyelj a stílusra, megfogalmazásra! A hanglejtésed és a mimikád elárulják a gondolataidat!

Izgulok...

A tanár bejön a terembe, kinyitja a naplót, és iszonyú lassan elkezd lapozgatni... Hu, talán már ellapozott a te nevedtől! De ekkor elkezd visszafelé lapozni... Lehet, hogy nem úszod meg a felelést?

Ismered ezt az érzést? Még azoknak a tanulóknak is görcsbe rándul a gyomruk, akik tanultak, mert ez az izgalommal és/vagy félelemmel teli várakozás idegőrlő lehet. Ahhoz, hogy ilyen szituációban megszabadulj ettől a szorongató érzéstől, fel kell készülnöd a felelésre – de nemcsak tanulással, hanem lelkiemben is!

Gondold végig ezt a lapozgató szituációt otthon akár többször is, és képzeld el, hogy elhangzik a neved! Te felállsz, kimész a táblához és elmondod az anyagot. A tanár kérdez, és te tudsz válaszolni!

Ha tudod az anyagot, elég időt és energiát fektettél a tanulásba, akkor nincs mitől tartanod! Gyakorold a szereplést, és készülj fel lelkileg a felelésre!

Ötlépéses cselekvési terv a pszichológiai problémáknál

Manapság, amikor a legismertebb közösségi oldalon egyesek azt is megosztják, hogy aznap mit reggeliztek, illetve éppen hol tartózkodnak, addig a súlyos lelki problémákról nem szívesen beszélünk. Úgy tűnik, hogy még mindig tabunak számít, ha valaki például depresszióval küzd, holott az őszinte kommunikáció a leghatékonyabb lépés a gyógyulás felé.

Megbélyezéstől tartva a nagy többség magába zárja pszichés problémáját, és ez alól a fiatalok sem számítanak kivételnek, pedig talán ez a legrosszabb, amit bárki tehet. A szorongás, az evészavarok, a depresszió, a félelmek következtében fellépő betegségek ugyanis csak úgy küzdhetők le, ha először felismerjük, hogy gondunk van, merünk beszélni róla, és segítséget kérünk. Egy Angliában évek óta működő program célja, hogy leszámoljon a pszichológiai problémákat övező tabukkal. A program szakértői összeállítottak egy öt lépésből álló egyszerű tervet, amely a legfontosabb tanácsokat tartalmazza.

1. Ne zárd magadba! Ha reménytelenséget, kilátástalanságot, tehetetlenséget érzel, bátran mondd el valakinek! Ez nem azt jelenti, hogy világgá kell kürtölni a problémáidat. Kezdetnek már az is elég, ha egy megértő családtagnak, barátónak vagy osztálytársnak beszélsz a fojtogató érzéseidről.

2. Élj a lehetőségével! Ha egy hozzád közel álló ember megkérdezi, hogy vagy, ne vágd rá azonnal a közhelyes „minden rendben” választ. Légy őszinte, és tényleg úgy válaszolj, ahogyan érzel, és ne úgy, ahogyan szokás!

3. Bárki segíthet! Vagyis annak, aki meghallgat, nem kell pszichológusnak, szakembernek lennie. Nyilván nem ő fogja megoldani a problémáidat, de segíthet az elindulásban, ajánlhat egy cikket, egy helyet, ahol segítséget kérhetsz, vagy egy szakembert.

4. Ne törődj bele, hogy ez így marad! Manapság, amikor az információk elárasztanak bennünket, nem olyan nehéz kapaszkodót találni. Egy kis idő- és energiárfordítással keresgélhetsz internetes blogokban, szakértői oldalakon. Egyrészt így szembesülhetsz azzal, hogy nem vagy egyedül, és sokan küzdenek a tiedhez hasonló problémával, másrészt rálelhetsz egy számodra szimpatikus módszerre, terápiára, szakemberre.

5. Ne zárkózz el a témától! Ez a tanács azoknak szól, akik a másik, vagyis a hallgatói oldalon vannak. Ha valaki megosztja velünk a gondjait, vegyük megtiszteltetésnek azt, hogy beavat a titkaiba. Gondoljunk arra, hogy mi is bármikor kerülhetünk hasonló helyzetbe. Biztosítsuk támogatásunkról az illetőt, és próbáljunk tájékozódni a lehetőségekről! Bár a gondjaival neki kell megbirkóznia, ám már azaz, hogy meghallgatjuk, segíthetünk neki.

Kis Laura

Mennyire vagy spontán?

Van, aki mindig ragaszkodik az elképzeléseihez, mások teljesen spontánul élnek. Te melyik csoportba tartozol?

- 1. Mivel lehet a legjobban felbosszantani?**
 - a) Ha elmegy a hang a tévében. (0)
 - b) Ha folyton rám szólnak, hogy miért nem tanulok. (4)
 - c) Ha téves hívást kapok az éjszaka kellős közepén. (2)
- 2. Ha kiválaszthatnál valamilyen tanfolyamot, melyiket választanád?**
 - a) Nyelvtanfolyam. (0)
 - b) Táncanfolyam. (2)
 - c) Jógatanfolyam. (4)
- 3. Hányszor szakítod félbe beszélgetés közben a partneredet?**
 - a) Soha. (0)
 - b) Néha. (2)
 - c) Elég gyakran. (4)
- 4. Mit nyújtson neked az a hely, ahol nyaralsz?**
 - a) Aranyos kávéházakat. (0)
 - b) Jó szórakozóhelyeket. (4)
 - c) Érintetlen természetet. (2)
- 5. Mennyire függ a hangulatod az időjárástól?**
 - a) Egyáltalán nem függ. (4)
 - b) Kicsit. (2)
 - c) Nagyon. (0)

ÉRTÉKELÉS

0–6 pont:

Könnyedségednek köszönheted, hogy nem viselnek meg a megpróbáltatások, és semmi sem tud kihozni a sodorból. Bár esetenként nagy gonddal mérlegeled a döntéseidet, az adott pillanatban mégis ösztönösen reagálsz. Még az sem zavar, ha belátásod vagy szokásaid ellenére cselekszel, hiszen a jelleted miatt sok ajtó nyitva áll előtted.

7–13 pont:

Nagyon pontos elképzeléseid vannak arról, hogy milyennek kellene lennie az életednek. De ha azt látod, hogy a megszokott úton nem éred el a célot, akkor nem ijedsz meg akár a gyökeres változástól sem. Ilyenkor rugalmasan idomulsz a megváltozott helyzethez. Bár soha nem hagyod teljesen figyelmen kívül a tapasztalataidat, mégis néha szokatlan reakcióval kápráztatod el a barátaidat. Miért is ne?!

14–20 pont:

Nehezen válsz meg a megszokott viselkedésmódotól. Rettentően kellemetlenül érzed magad ismeretlen szerepekben. Sokat gondolkozol, mielőtt bármit is teszel. Nehezen döntesz. Ám minél tovább gondolkozol, annál több akadály jut eszedbe, a külső segítséget viszont nem szívesen veszed igénybe. Próbálj meg lazábban hozzáállni a dolgokhoz!

Ne legyen mumus a házi feladat!

A tanárok általában háromféle célból adnak otthoni feladatokat: erősíteni kívánják az órákon megtanultakat, fejleszteni akarják egy témában a diákok készségeit, vagy az új anyagot szeretnék a házi feladattal előkészíteni. A következő tippek segítségével könnyebben megoldhatod a házi feladatokat, és több szabadidőd is lehet!

1. Mindig a „nemszeretem” és a nehéz feladatokkal kezdj! Ha ezeket veszed előre, nem fáradsz el idő előtt, arról már nem is beszélve, hogy sokkal jobb lesz a lelkiismereted, ha már túl vagy rajtuk.

2. Rendszerezd a házi feladatokat! A hasonló típusba tartozó feladatokat végezd el egymás után, így könnyebben ráállsz az azonos megoldási módszerre és gondolkodásmenetre, mintha csapongnál egy fogalmazás és az angol szavak tanulása között.

3. Kérj segítséget, ha úgy könnyebb a tanulás! Ha az egyik osztálytársad ragyogóan ért a

matematikához, kérd, hogy oldjatok meg együtt néhány számokra nehéz feladatot! Sokat tudsz abból tanulni, hogy ő milyen logikával és módszerrel megy végig a megoldáson. Ha idegen szavakat kell tanulnod, gyorsabban végezhetsz vele, ha megkéred a szüleidet, kérdezzék ki tőled a tanultakat. Előfordulhat, hogy van egy olyan téma, amelyről szívesen beszélgetnél, vitáznál valakivel, mert így könnyebben elsajátíod a mélyebb értelmét. Ez lehet például egy történelmi esemény vagy egy verselemzés is, a lényeg, hogy hozzáértő vitapartnert találj hozzá.

4. Oszd be jól az időd! Ha tudod, hogy egy nehezebb feladat vár rád, idejében láss hozzá! Ne hagyd semmit az utolsó pillanatra, mert abból csak kapkodás lesz!

5. Ellenőrizd magad! Írj feladatlistát, és amivel végeztél, azt pipáld ki! Így mindig szem előtt lesz, hogy mi az, amin már túl vagy, és könnyebben átlátod, mennyi feladat vár még rád.

A házi feladatot lehet szeretni, lehet utálni, de abban a többség egyetért, hogy szükség van rá. Minél több feladatot oldasz meg egy témában, annál jártasabb leszel benne, és egy idő után könnyebben összekapcsolsz törvényszerűen ismétlődő jelenségeket, következtetni tudsz hasonló dolgok kimenetelére, vagy éppen könnyebben memorizálsz új információkat.

Nem tudok komoly lenni! Mit tegyek?

Akadnak mindig vidám, vicces emberek. Am bizonyos helyzetekben kifejezetten rossz ötlet komolytalanul viselkedni, hiszen ezzel megbánthatsz másokat, emellett pedig rólad sem fest túl jó képet. Ha a vidámság és a szórakoztatás a lételemed, érthető, hogy szereted, ha jó hangulatban telnek a mindennapjaid azokkal, akik igazán közel állnak hozzád. A probléma ott kezdődik, amikor folyamatosan, minden helyzetben csak nevetgélés, és poénok gyártásával próbálsz oldani a hangulatot.

Minden helyzetben megvan az a viselkedési norma, amit alkalmazni szokás. Ez bizony nem mindig a nevetgélés. Ha nem találod meg a helyzethez illő viselkedésformát, akkor a többiek furcsálló pillantásával meglehetősen gyakran kell számolnod. Előfordulhat, hogy zavarba ejtő kacajod nézeteltérést szül közötted és az ismerőseid között. Persze ez még mindig a jobbik eset, mert ha érzékenyebb természetű emberrel van dolgod, könnyen sértődés is lehet a viccelődés vége.

Viccesen, mégis normálisan

Van, amikor nem lehet tisztán megállapítani, hogy az adott szituációban helye van-e a humornak vagy sem. Nem árt, ha óvatosan

bánsz a szavaiddal, hiszen ha valakinek egy kicsit is rosszabb napja van, az már csak hab a tortán, ha egy velős tréfa áldozata lesz.

Mielőtt akcióba kezdenél, mérd fel a terepet és a többiek hangulatát! Ha nem vagy biztos benne, hogy jól vennék a viccelődésedet, akkor bármennyire is nehéznek érzed, fogd vissza magad, és nyeld le a mondanódat!

A többiek reakciói

Nem mindenki egyforma. Vannak érzékenyebb emberek, akik lehet, hogy a kisebb csipkelődéseidre sokkal nagyobb ellenségeskedéssel reagálnak. Ha többször is előfordul veled, hogy lehurrognak vagy rád szólnak, érdemes elgondolkodnod, hogy a későbbiekben hogyan tudnád ezeket a kellemetlen helyzeteket kikerülni. Valószínű, hogy vissza kell fognod magad, és időnként lakatot tenni a szádra.

Ha felismered, hogy megbántottál valakit, akkor azonnal kérj bocsánatot, így sok problémát és konfliktust megelőzhetsz! A legjobb, ha ezután még érdeklődsz is a gondja felől, és igyekszel hasznos tanácsokkal segíteni. Persze, ehhez a másik fél is kell, és mivel éppen az előbb bántottad meg, előfordulhat, hogy nem vevő rád. Ne erőltess, inkább hagyj megnyugodni!

Könnyíts az iskolatászkán!

A te pakkodban mi van? Könyvek, telefon, ivóvíz, tornacipő, tornaruha, házi feladat, hangszer? Vagy még valami más is? Ne járd görnyedezve egész nap!

A telepakolt táska egy ropant kellemetlen egészségügyi problémát vet föl: a hátfájást.

Nem meglepő, hogy a fiatalok egyre nehezebb táskával közlekednek manapság a megnövekedett iskolai követelmények, a kibővült tudásanyag és a rengeteg házi feladat miatt. Egyre többen panaszkodnak váll- és hátfájdalmakra, amit a túl nehéz felszerelés cipelése okoz. Nemcsak a súly jelent problémát, hanem az is, hogyan hordjuk a táskát. Sokan manapság rendszerint csak az egyik vállukra akasztják, ami nem csupán járás közben rontja a testtartást: gerincproblémákhoz vezethet, valamint a csípő- és a medencetájék is felemásan van terhelve.

Ha kényelmetlenül érzed magad a nehéz súlytól, akkor érdemes átgondolni, hogy szükséged van-e mindenre, vagy ki lehet hagyni némi felesleges cuccot a hátizsákból.

Néhány óvintézkedés a túlterhelés ellen:

– Egyes egészségügyi szervek ajánlása alapján senki ne cipeljen többet a hátizsákjában, mint testsúlyának a 20%-a.

– A hátizsáknak olyan kialakításúnak kell lennie, hogy

a derékon is rögzíteni lehessen, így a súly egyenletesen középen marad.

– A táskának kétoldali rögzítésűnek kell lennie, hogy mindkét vállra essen súly.

– Ha csak egy vállpántja van a táskának, akkor azt a háton keresztbe kell felvenni, így jobb lesz a súlyelosztása.

– A jó táskáknak széles és kipárnázott, valamint jól állítható vállpánt kell.

– A legnehezebb tárgyakat kell legalulra és a háthoz legközelebb elhelyezni a táskában.

– A táskának nem szabad sem túl nagy, sem túl kicsinek lennie a test méreteihez képest.

– Az újabb táskákat már kerékkel és fogantyúval is felszerelik a vállpántok mellett, így csak húzni kell azokat, bár a lépcsőn mindenképp meg kell emelni, valamint nem ajánlott göröngyös talajon vonszolni őket.

Ne a kukába dobd a villanykörtét!

A hagyományos izzók kora lejárt. Szép lassan áttérünk az energiatakarékos izzók használatára, illetve sokan szeretik és használják a LED égőket.

Mit kezdjünk a kiégett izzókkal?

Ezeket ne dobd egyszerűen a kukába, hisz hiánytartalmuk veszélyezteti a környezetünket. Hogyan tudnánk ezeket újrafelhasználni? Egy mutató ötlet, ha a különböző formájú izzókat rögzíted egy csokorba, vagy tedd őket egy nagy üvegvázába, és középre tegyél egy szép gyertyát. De ne állj meg ezeknél az ötleteknél, légy kreatív!

TIPP: A tönkrement hagyományos villanykörtéket cseréltesd le energiatakarékos izzókra!

A napközbeni nem tervezett étkezéseket szokás nassolásnak nevezni. Általában ilyenkor magas kalóriatartalmú és hasznos összetevőket csak kis arányban tartalmazó élelmiszereket fogyasztunk. Sokan a napi három főétkezés között nassolással, édességekkel csillapítják éhségüket, ahelyett, hogy egészséges ételeket tartalmazó tízórait és uzsonnát fogyasztanának. Számos programnak az évek alatt kialakult részévé válhatott a nassolás, például TV-nézés, olvasás, sportesemények közben.

Ha mindenáron valamilyen rágcálnivalóra vágysz, gondolkodj el rajta, nem lehetne-e helyettesíteni az egészségtelen kedvencet valamilyen egészséges táplálékkal. Adunk néhány ötletet!

Zoknik újrahasznosítva

A régi, elhasználódott vagy lyukas zoknikat őrizd meg, és próbáld ki az alábbi ötletek valamelyikét!

Kesztyűbáb

Régi zoknik levágott szárának, vagy kinőtt pulóverek karrészének egyfajta újrahasznosítása, ha az elvágott részhez kértétegyű (hogy a báb fejét mozgató középső ujj közé férjen) papírból hozzáragasztott fejet képezve kesztyűbábot készítesz. A fej alatti részen kétoldalt apró lyukat kell vágnod a mutató- és gyűrűsujj számára, melyek majd a báb karjait képezik.

Zoknikigyó

A zoknik általában a sarkuknál, vagy a lábujjnál mennek tönkre, a többi részük épen marad. Nyissz-nyassz, egy kis varrás, és máris elkészültél egy szép hosszú, tarka kígyóval. Több funkciót is szánhatsz neki: játéknak is jó, télen ablak vagy teraszajtó elé szigetel is, ha pedig körkörösön összevarrod, a házi kedvenced fog örülni nagyon az új fekhelyének.

Így csináld:

1. Válogasd ki a zoknikat, amelyeket fel szeretnél használni, majd vágd le az elejét és a sarok előtti részt! A legjobb, ha olyan zoknikat választasz, amelyeknek nincs meg ez a hajlított boka része, hanem csak lapos, egyenes. Azokból hosszabb rész felhasználható.

2. Egy zokni elejét hagyd meg a kígyó fejének, arra varrj először gombokat és egy kis szalagból nyelvet! Fordítsd ki, majd varrd hozzá kifordítva a többi zoknit!

3. Ha elkészültél, fordítsd vissza és töm meg vattával! A végére ugyanúgy varrhatod egy zokni elejét, vagy varrd össze az utolsó zoknidarabot.

Ceruzatartó

Az írószer mennyiségével együtt növekszik a nyaka. Akármennyire telepakolod, semmi sem borul ki, hisz a zoknigumi mindig megtartja.

Így csináld:

1. Vegyél egy konzervdobozt és bármilyen zoknit!

2. Húzd rá a dobozra, a zokni szára kerüljön felülre, hogy a nyíláson bele tudd tenni a ceruzákat!

3. Jelöld meg a hosszát, a zokni kb. 2,5-3 centivel nyúljon túl az üveg alján!

4. Öltéssel húzd össze a zoknit a konzervdoboz alján!

5. Egy kerek tárgy segítségével rajzolj meg, és vágj ki egy filckarikát, és varrd rá a doboz aljára!

Nassolj egészségesen!

Üdítők helyett ásványvíz citrommal

Az üdítőitalok a cukorkákhoz hasonlóan semmiféle tápanyagot nem tartalmaznak, viszont hizlalnak. A citromlével ízesített ásványvíz ezzel szemben hasznos ásványi anyagokat visz a szervezetedbe, és a gyümölcslé C-vitaminnal is ellát.

Cukorka helyett aszalt gyümölcs

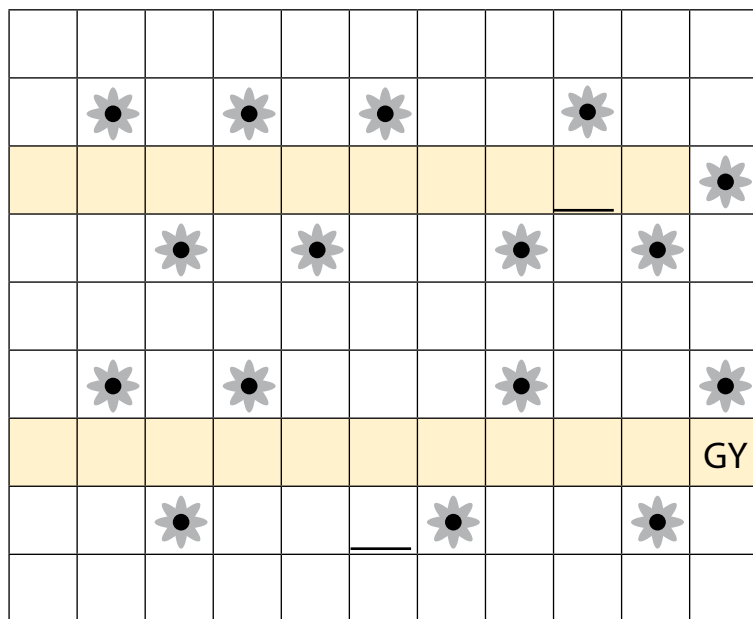
Az aszalt gyümölccsel kiválóan kielégítheted az édes íz iránti vágyadat, ám rengeteg rostot, vitamint és ásványi anyagot is a szervezetedbe vihetsz.

Csokoládészelet helyett egy kocka minőségi étcsokoládé

Nem kell teljesen lemondanod a csokoládéről. Az olcsó, sok finomított cukrot és telített zsírt tartalmazó, csokoládénak alig nevezhető nugáttáblák helyett válaszd a magas kakaótartalmú, jó minőségű étcsokoládét! És persze ne egyél belőle egyszerre túl sokat!

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

Két szomszéd találkozik. Az egyik összecsapja a kezét, és azt mondja:

- Hogy néz ki maga?

Mire a másik:

- ...

A választ a rejtvényben talárod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: CY, ET, IC, JA, OB, RÉ, RO, SO, TO.

Hárombetűsek: ADA, ALI, BOR, DON, ESZ, ÉRA, GYÁR, IBI, JAM, NYÚ, OLT, RÉN, SÜL, YIZ.

Ötbetűs: TOKOD.

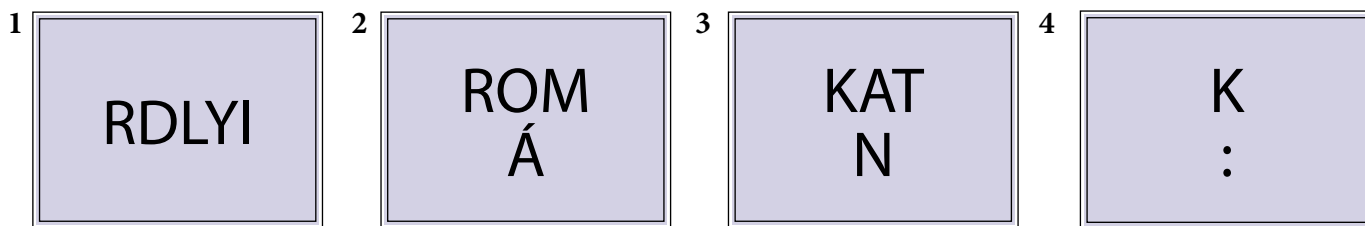
Hatbetűsek: BECSÉN, TEFLON.

Hétbetűs: AJÓTETT.

Kilencbetűs: PAKOLGATÓ.

Tizenegy betűsek: LISZTFERENC, ÓRAADÓTANÁR, PERNAHAJDER.

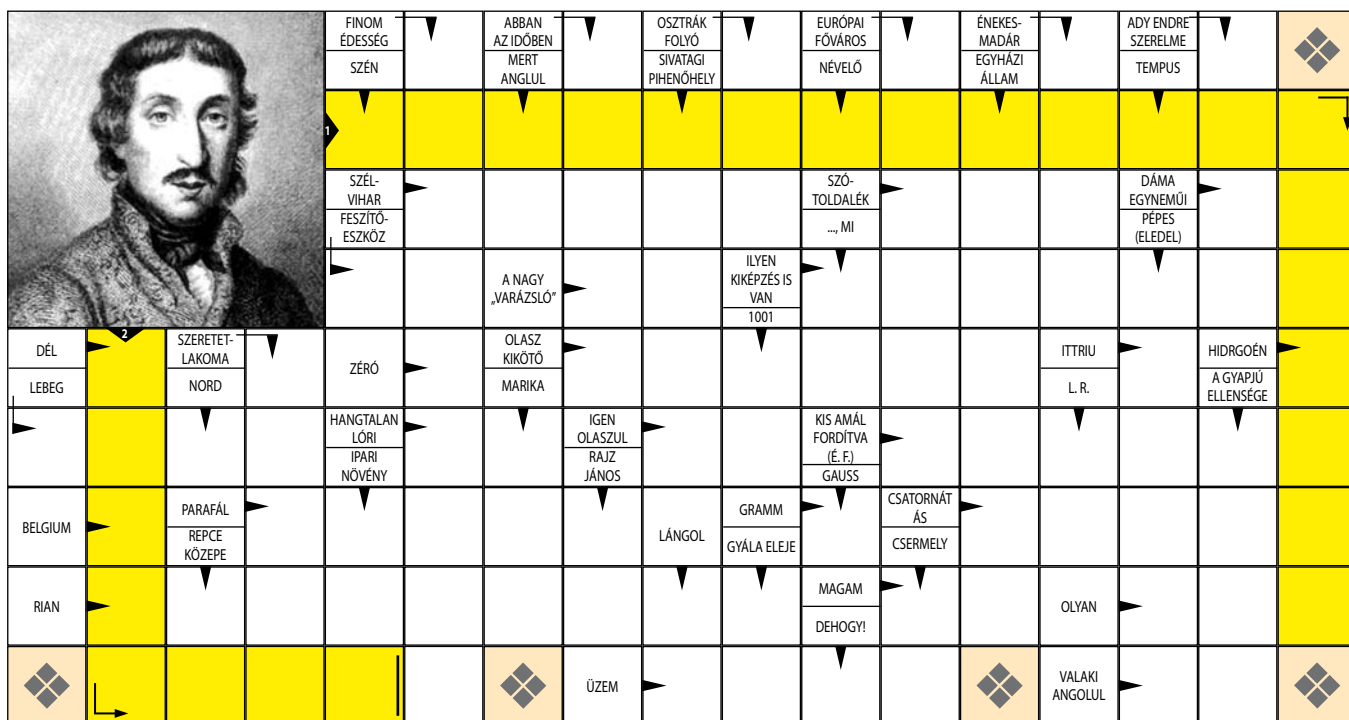
Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (5.)

„A legrokonabbnak az összes magyar költők közül őt érzem magamhoz”

- írja Ady Endre arról a költőről, akinek a nevét és születésének helyét rejtli a rejtvény.”

Az 4. skandináv rejtvény megfejtése: CSÁTH GÉZA, A VARÁZSLÓ KERTJE, MUZSIKUSOK

Kiveszőben a testi fenyítés divatja

Hol és mikor alkalmazták először a verést nevelőeszközként?

Nehéz a válasz, mert a verés a legrégebbi időkbe nyúlik vissza. Írásbeli bizonyítékaink csak a spártai nevelésről vannak erre vonatkozólag. Feltehető azon-

évben egyszer Artemisz oltára előtt az ifjakat megvesszőzték.

Ám ez nemcsak az ókorban volt így, a középkorban is gyakran verésre

meg az iskolákban. Szomorú igazolása ennek az a tény, hogy Poroszországban még a múlt században is 43 fiú és 23 leány lett öngyilkos a veréstől való félelmében.

A régi magyar iskolákban is igen elterjedt volt a verés. *Móricz Zsigmond* írja életrajzában, hogy az iskolában a gyerekek nem tudták megtanulni a lélekölő, unalmas anyagot. Ezért a tanító a jobb tanulókat a gyengébbek segítségével bízta meg. Egy alkalommal *Móricz Zsigmond* tanuló párja nem tudott kielégítően silabizálni. Most idézzük az író:

„...Így történt, hogy miután őt hiába verte a tanító úr, egyszer csak kivette a vízhordó dézsából a keresztrudat. Hát azzal a kurta rúddal úgy vágott engem fejbe, amiért Dorffi Károly nem tudott silabizálni, hogy én abban a pillanatban ott nyúltam el a vízhordó dézsa mellett.”

Számtalan példáját lehetne felsorolni még a testi fenyítés különböző formáinak, ehelyett inkább nézzük meg röviden a verés elméleti gyökereit. Az a tény, hogy az osztálytársadalmak pedagógiai elméletében és gyakorlatában mindenkor nagy szerepe volt a verésnek, azt bizonyítja, hogy az elnyomottak fékentartásának egyik leghatásosabb eszköze volt. A mindenkor uralmon levő erősebb alkalmazta ugyanis a gyengébbekkel szemben. Ez a viszony fejeződött ki az iskolában a gyerekek és a tanító között. A nevelés célja is az volt, hogy a tanító hű és engedelmes alattvalókat neveljen a pálcá segítségével.

került sor az iskolában. Ennek mértékéről igen érdekes képet nyújt Häberle német tanító igazi német alaposággal összeállított statisztikája. Häberle büszkén írja le, hogy 50 éves, áldásos tanítói működése alatt húszezer arculcsapást, 911.424 botütést, 124.010 vesszőcsapást, 20.938 vonalzóütést, 7965 pofozást és 1.158.000 fejbeütést osztott ki, azaz összesen 2.223.140 esetben végzett testi fenyítést.

A reneszánsz nagy pedagógusai már tiltakoztak a testi fenyítés kegyetlen formái ellen, mégsem szűnt

Móricz Zsigmond, a Légy jó mindhalálig szerzője sem úszta meg szárazon diákkorában

ban, hogy ezt megelőzően is használták a verést mint fegyelmezési eszközt. Ezt bizonyítják azok a képek és szobrok, amelyeken a tanítót pálcával a kezében ábrázolják a gyerekek között. Ezek az adatok az ősi Kína, Perzsia és India területéről valók.

A rabszolgatartó Spártában azért alkalmazták tudatosan a verést, hogy ezzel a fiatalokat edzetté tegyék a testi szenvedések elviselésére, és így egyrészt kőszívű rabszolgatartókká, másrészt engedelmes alattvalókká neveljék őket. Ennek érdekében minden

Futás téli hidegben

Kezdő futók tévhit, hogy télen egészségtelen a szabadban futni. Kifogáskeresés: megfázunk, betegek leszünk stb. Ezek kifogások, mert télen is lehet futni, csupán néhány szabályt kell betartani.

1. Folyamatosan kell hozzászokni a hideg levegőhöz.

2. Futás közben mindig mozgásban kell maradni, nem szabad a vizes ruhában ácsorogni.

3. Nem kell gyorsan futni, rekordokat dönteni.

4. A futás befejezése után azonnal zuhanyozni kell, vagy legalább száraz ruhát venni.

Ezeket betartva télen is megtarthatjuk jó kondíciókat tovább erősítve a szervezetünket és egészségünket.

Futás előtti azonban ki kell választani a megfelelő ruhát az időjárási körülményeket figyelembe véve, majd be kell melegíteni.

Egy ötfokos hőmérséklet-csökkenés már meghatározó az öltözködésben, vegyünk fel egyel több réteget, vagy válasszunk vastagabb ruhadarabot. Szeles időjárás tovább fokozhatja a hidegérzetünket. Fagyponthoz közel figyeljünk, hogy csúszhat az út!

Ideális a ruházatunk, amikor szabadba lépéskor még kissé fázunk, és 5–10 perc bemelegítő futás után már kellemesen a hőérzetünk (már nem fázunk, de még nem is izzadunk). Elegendő egy vékonyka kesztyű +5 és -5 fok között, -10 foknál már viseljünk vastagabb kötésű kesztyűt. A sapka különösen fontos védelem, tekintetbe véve, hogy jelentős hőleadás (testünk hőleadásának kb. 30–40%-a) a fejen keresztül történik.

A futas.net honlapon további hasznos utasítások találhatóak.

Pistike, mondj egy tagadó mondatot!

- A Gyuri megette az uzsonnámat.
- De hát hol van ebben a tagadás?
- A Gyuri tagadja.

- Te Gizike, nagyon szépen fejlődik az osztályod! Arra a kérdésre, hogy ki volt a legnagyobb királyunk, már csak nyolcan írták, hogy a Burger King!

Pistike, már megint elkéstél! Mi ennek az oka?

- Tanár úr, a közlekedési táblák!
- No, ne nevetess már! Hogy lehetne a késés oka egy tábla?
- Úgy, hogy ki volt rá írva: „Vigyázat, iskola! Lassítson!”

Az őseiber kisfia hazaviszi a bizonyítványát, és az apja leszidja:

- Fiam, azt még megértem, hogy halászatból csak kettést kaptál, de hogy történelemből is, pedig csak fél oldal az egész?

Adj kölcsön száz dinárt!

- Nem adok, mert ha adok, oda a barátság!
- Ugyan már, nem voltunk mi eddig sem valami nagy haverok!

Tommi jégkorongmérkőzés közben elalszik a tévé előtt. Az öccse keltegeti:

- Kelj már fel, tizenegy van!
- Kinek a javára? – ugrik fel Tomi.

- Mi volt az indiánoknál a mobiltelefon?
- A futótűz.

A tanárnő reggel leszidja Pistikét:

- Ejnye, Pistike, már megint nem fésülköd-tél!
- Nincs fésűm, tanárnő, kérem.
- Akkor kérd el az apukádét!
- Neki haja sincs.

Tévedni a diáknak is szabad?

- Vazul, miután megvakították, mehetett, amerre látott...
- Julius Caesar magáévá tette Galliát, majd behatolt Angliába.
- A pun háborúban nagyon sok római elpusztult. Ezek mind Rómába költöztek, és proletárok lettek belőlük.
- Az esztergomi püspök lett a prímás.
- A kaszt zárt társadalmi csoport, ami között csak lélekvándorlással lehet mozogni.
- Athénban azonban kitört a pestis, amelynek az idős Periklész is áldozatául esett, és ez kissé megviselte a várost.
- IV. Béla a tatárjárás után a kihalt nép pótlásáról személyesen gondoskodott.
- IV. Béla várromokat épített.
- Leonardo da Vinci két olasz földbirtokos volt a középkorban.
- Amerikában, a Sziklás-hegységben rengetek Gizimedve él.
- Az költők csak akkor tudnak verseket írni, ha homlokon csókolja őket egy mázsa.
- Az opera végén Othello ledőfte Desdemonát, aki erre énekelni kezdett.
- A Föld nappal a Nap, éjjel pedig a Hold körül kering...
- A víz oxigénből és folyadékából áll.

- Anyu, mi van ebédre?
- Hát...
- És még?

- Hogy hívják a kopasz japánt?
- Hajasima.

Két szőke játszik.

- Ha kitalárod, mennyi pénz van a markomban, a tiéd lehet mind a kétszáz euró.

A közismerten fősvény ember bevezeti a neszobába a vendégét. A vendég körülnéz:

- De hiszen itt egyetlen hangszer sincs! – állapítja meg.
- Nem tesz semmit – mondja a házigazda.

- Itt lehet viszont a legjobban hallani a szomszéd hifitornyát!

- Az én palotapincsim újságot olvas!
- Tudom.
- Ki mondta?
- A német juhászom.

Egy szakadék fölötti gyenge fahídra egyszerre lép rá a bolha és az elefánt. A súly alatt a híd letörik, az elefánt és a bolha a szakadékba zuhan. Lent fájdalmasan megszólal az elefánt:

- Nem mondtam neked, hogy egyenként menjünk át?

Pisti imád a neten szörfözni. Apja megnézi, milyen jelszót írt be: BatmanSupermanRobin-Joker.

- Miért ilyen hosszú jelszót választottál? – kérdi tőle.

Erre Pisti:

- Legalább négy karakternek kellett lennie.

A nyuszigyerek sírva megy haza. Az apja megáll előtte, feltűri karján az inget, és kérdi:

- Ki bántott, fiam?
- A medve – szípgója a nyuszi.

Az apja lehúzza a karján az inget, majd így szól:

- A te bajod! Miért kötökedtél velem?

- Mire jó a nyomtató?
- ???

- Lelassítja a papír haladását a szemetes felé.

Oké, az apád fogott egy egeret, de hogyan használjuk?

JÁTSSZUNK!

Fogócska másként

Az első fogót kiszámolással választják ki. Akit ez megfogott, annak arra a helyre kell tennie a tenyerét, ahol megérintették, illetve ahol „megbesesült”. Így kell tovább kergetnie a többieket, de hogy ne legyen túlzottan nehéz a dolga, a menekülőknak is föl kell venniük ezt a pózt, így az üldözés érdekesebbé válik.

Jaj, de hasonlít!

Az idegen szavak gyakran hasonlítanak egymásra, épp ezért nem ritkán összetévesztjük őket. Íme néhány példa és tanulság:

- * krokett (ropogósra sült krumpolis tészta) és krikett (gyepen játszott angol labdajáték)
- * taktus (ütem) és traktus (épületszárny)
- * fázis (szakasz, mozzanat) és frázis (közhely, elcsépeelt szöveg)
- * malícia (csípős gúny, rosszmájúság) és milícia (nem hivatalos katonákból álló karhatalom)
- * konzol (tartópillér) és konzul (gazdasági és útlevelügyekkel foglalkozó követségi alkalmazott).

MIT JELENT?

Tenyerén hord

A szólás azt jelzi, ha valakit különösképpen megbecsülnek, gyöngéden becézetnek, kényeztetnek. Bibliai eredetű szólás és Isten oltalmazó szeretetét fejezi ki választottjai iránt. A kifejezésnek közkeletűvé válásához hozzájárult a benne foglalt kép szemléletessége is. Ha ugyanis vinnünk kell valamit, és különösen vigyázni akarunk rá, hogy állandóan a szemünk előtt legyen, akkor nem tesszük sem zsebre, sem valami tartóba, hanem a kezünkbe fogjuk, vagy a tenyerünkön visszük.

Találd meg a pandát!

Dudás Gergely illusztrációja

Ennyi hóember között van egy kakukktojás, azaz egy panda.
Figyelmesen keresd, és megtalálod!
A legegyszerűbb mód, ha az orrokat nézed.

Keress három eltérést a két kép között!

Találd ki!

1. Melyik ló repül?
2. Miért bög a tehén?
3. Milyen kő van legtöbb a folyóban?
4. Milyen fa van legtöbb erdőben?
5. Melyik a legújabb favicc?

- Megoldások:
1. A holló
2. Mert mások híznak a tején
3. Vizes
4. Görbe
5. Amit most faragnak

Honnan ered a pénzt keresni kifejezés?

Az óhéber nyelvben pénzt keresni annyit jelentett, mint *béért elszegődni*. Ugyanezt a régi Athénban így mondták: *argürisz ktaomai*, vagyis ezüstöt szerezni. Az angolszászok gyakorlatias emberek, ők a pénzt csinálják, *to make money*. A franciák nyelik a pénzt, *gagner d'argent*. A németek megszolgálják: *Geld verdienen*. Az oroszok, csehok, lengyelek, szerbek (*zaraditi*) megdolgoznak érte.

A magyarok *keresik a pénzt*. Hogy miért éppen ez a kifejezés alakult ki, erre választ kapunk, ha visszaillesztünk több ezer évvel ezelőtre, amikor még az ugorok, a magyarok ősei halászok, vadászok voltak. A vogul és az osztják vadász erdőt keres, azaz vadászik, ezekben a nyelvekben így fejezi ki a vadászik ige fogalmát. A vad szó eredetileg erdőt jelentett. Vadon szavunk még ma is erdőt jelent. A vadállat eredetileg erdei állat. A keres, tehát a vadászik ige egyik

korábbi kifejezése. Magába szívtatta az ige a tárgyat: az erdőt és a vadat. Pontosan úgy, mint ahogy a szüret az eredetileg borszüret összetételéből önállósult. Ha valaki sokat keresett, azaz vadászott, valószínűleg sok zsákmányra tett szert, nagy és sok volt a keresete. Aki kényelmes, fáradékony volt, vagy nem értett a vadászathoz, az nem bírta sokáig: keveset keresett, azaz kevés zsákmánnyal tért haza.

A jelentésváltozások során így őrizte meg keres szavunk az ősi vadászélet emlékét, mint ahogy sok-sok szólásunk tanúsodik a régi idők műveltségéről és szokásairól.

ISKOLÁINK NÉVADÓI

Ady Endre

A magyar irodalom egyik legnevesebb költőjéről, Ady Endréről neveztek el a kishegyési kísérleti, a tordai általános iskolát, Magyarokánizsán az egykor önálló iskolaépületet hívják még mindig Ady-nak. Nem vitás, hogy a magyar költők közül Petőfi Sándor „vezet”, vagyis róla neveztek el Vajdaságban legtöbb oktatási intézményt, ám Ady is a kedveltek közé tartozik.

Kishegyesen az 1770-es évek óta van szervezett iskolai oktatás, Tordán 1803 óta. Ki tudja, hogy névadáskor miért esett a választás épp Adyra, az elszegényedett nemesi családban született költőnkre, a Nyugat című irodalmi folyóirat szerkesztőjére és szim-

bólumára, számos remekbe szabott költemény szerzőjére? És azt tudjátok-e, hogy a költő az első világháború kitörését nemzeti tragédiaként élte meg, és ez idő alatt nem közölt írásokat? Négy év hallgatás után jelentetett meg verseskötetet A halottak élén cím alatt, majd 41 évesen, 1919-ben hunyt el. Az I. világháborúban egyébként több mint félmillió magyar katona vesztette életét, rengetegen megsebesültek és fogságba estek.

A tordai...

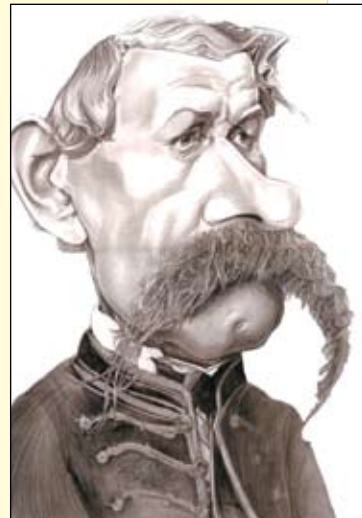

...és a kishegyési Ady Endre iskola

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az idei 4. számunk nyere-ménykérdésére még nem adhatjuk meg a helyes választ, mivel az ünnepnapokra való tekintettel lapzártán túl is fogadtuk a megfejtéseiteket. Február 17-éig fogadtuk a válaszokat arra a közzétett fotóra, melyen egy „rejtélyes” épület áll. Csupán annyit árultunk el, hogy a magyar fővárosban ad otthont egy kivételes intézménynek, és 14 évvel ezelőtt adták át rendeltetésének.

Eheti kérdésünket is a magyar kultúra területéről választottuk. Egy jeles írónkat örökítette meg a mellékelt rajz. Tudjátok-e, ki ez a jeles író? Ha megvan a megfejtés, küldjétek el mielőbb a címünkre! Egy szerencsés olvasó könyvjutalomban részesül. Jelentkezéseket február 24-éig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad,

vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen. A beklődők figyelmét felhívjuk, nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük

Sajó Károly környezetvédelmi csapatverseny márciusban

A KÖRIS Non profit Kft. az idén is meghirdette a Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatversenyt. A verseny témája: Környezet és fenntarthatóság. A vajdasági regionális versenyt a VMPE bonyolítja le, a Kárpát-medencei döntő június 1-2-3. (szerdacsütörtök-péntek) lesz. A vajdasági területi elődöntő időpontja 2016. március 19, helyszíne Újvidék. Bővebb felvilágosítás a VMPE honlapján: vmpe.org.rs található. Kapcsolattartók: Csorba Éva 064/25-97-541, Bertalan Zsuzsanna 063/89-19-995, sajovajdasag@gmail.com

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belsőldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com